საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს რესპუბლიკა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ორგანო

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. | № 191 (211) | ოთხშაბათი, 2 ოქტომბერი, 1991 წელი. | ფასი 10 კაპიკი

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის პრესსამსახურის განცხადება

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში" (1 ოქტომბერი, 1991 წელი) გამოქვეყნდა დეპუტატ ნ. ნათაძის ღია წერილი ბატონი პრეზიდენტისადმი. თავისი ფორმით, ხსენებული წერილი, ლახავს პრეზიდენტის ღირსებას, ხოლო შინაარსით საქართველოში მიმდინარე პროცესების და მომხდარი მოვლენების ყალბ ინტერპრეტაციას წარმოადგენს.

შიდა ქართლში შექმნილი მდგომარეობა, დეპუტატის აზრით, პრეზიდენტის მიერ წარმოებული „სუსტი და კაპიტულიანტური პოლიტიკის" შედეგია. თითქოს პრეზიდენტმა და მისმა „მორჩილმა საპარლამენტო უმრავლესობამ" დააკანონეს საბჭოთა კავშირის შინაგანი ჯარების ამ რეგიონში მოქმედების უფლება. სინამდვილეში სამაჩაბლოში იმჟამად უკვე მოქმედებდა საბჭოთა შინაგანი ჯარი, რომელიც დეპუტატთა უმრავლესობის აზრით ვერ იქნებოდა ძალით გაძევებული და ამიტომ უნდა დაქვემდებარებოდა საქართველოს იურისდიქციას. ამიტომაც იქნა გამოტანილი შესაბამისი დადგენილება. ფართო საზოგადოებისათვის ცნობილია, თუ რამდენჯერ მიმართა პრეზიდენტმა, უზენაესმა საბჭომ პროტესტით საბჭოთა კავშირის ხელისუ- [illegible] ფლებას, მსოფლიო საზოგადოებას, საქართველოს წინააღმდეგ წარმოებული აგრესიის გამო. მთავრობამ ძალა და ღონე არ დაიშურა შეიარაღებული წინააღმდეგობისათვისაც, პრეზიდენტის ინიციატივით გამოცხადდა პოლიტიკური გაფიცვა სრულიად საქართველოში, რომელმაც ფაქტობრივად ჩაშალა სსრკ-ის მიერ საგანგებო მდგომარეობის შემოღება შიდა ქართლში იმ დროს, როდესაც გორბაჩოვმა ამაზე რუსეთის ფედერაციის და საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოების დასტური მიიღო. როგორც ჩანს, დეპუტატი საქართველოს მმართველი წრეების მიერ სამშობლოს მთლიანობის დასაცავად წარმოებულ პოლიტიკას სუსტად და კაპიტულიანტურად მიიჩნევს მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ მორიგმა სესიამ არ მიიღო მისი „მკაცრი კურსი", გამოგვეცხადებინა საქართველო საბჭოთა კავშირთან საომარ მდგომარეობაში, რაც ფაქტობრივად ომის გამოცხადებას და საქართველოს დაღუპვას ნიშნავდა. ხსენებულ სესიაზე პრეზიდენტის „მომხრე მორჩილმა უმრავლესობამ" კიდევაც გამოთქვა ეჭვი დეპუტატ ნ. ნათაძის გონიერების თაობაზე.

დეპუტატი თავის ღია წერილში ისევ ბრალად სდებს ხელისუფლებას, რომ მისი ბრძანებით ცეცხლი დაუშინეს 2 სექტემბერს მომიტინგეებს, თუმცა ცნობილია, რომ მთავრობას ეს ბრძანება არ გაუცია, ისევე, როგორც არ გაუცია ბრძანება არც ამ მიტინგამდე და არც მის შემდეგ გამართული ათობით მიტინგის ძალით დაშლის შესახებ. რა ღმერთი უნდა გაგვწყრომოდა, რომ ასეთი ბრძანება გაგვეცა ამერიკელი კონგრესმენების ჩამოსვლის დღეს, იმ დღეს, როდესაც მოსკოვში ჩვენი დელეგაცია საქართველოს ოფიციალური ცნობის საკითხს სვამდა.

დეპუტატის განცხადებები, თითქოს პრეზიდენტი მოუწოდებს მოქალაქეთა ერთ ნაწილს „ძალადობა იხმარონ მოქალაქეთა ნაწილის წინააღმდეგ", ანდა მოუწოდებს მათ, რომ თბილისში ჩამოვიდნენ, რათა მისი „პერსონა დაიცვან" — მტკნარი სიცრუეა. იქმნება შთაბეჭდილება, რომ დეპუტატი არ უსმენს პრეზიდენტის გამოსვლებს, არ კითხულობს რესპუბლიკურ პრესას, რადგან ყველა თავის გამოსვლაში პრეზიდენტი მოუწოდებს სამოქალაქო მშვიდობისაკენ, მოუწოდებს ქართველ ერს კანონიერი ხელისუფლების და სამშობლოს დასაცავად. დეპუტატის ღია ბარათს ვერ ჩავთვლით გულუბრყვილო კაცის მიმართვად, რომელსაც არ გაეგება, რომ სახელმწიფო დაწესებულების დაკავება შეიარაღებული ძალებით — სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობაა. რომ ამ იარაღზე დაყრდნობით, თავად დეპუტატის მოთხოვნა პრეზიდენტის გადადგომის თაობაზე, და საერთოდ პრეზიდენტის ინსტიტუტის გაუქმების შესახებ მას პუტჩის თანამონაწილედ ხდის. მითუმეტეს, რომ ამ პუტჩში მონაწილეობს მისი საკუთარი შეიარაღებული ფორმირება „იმედი". თუ ბატონი დეპუტატის ღია წერილის გარდა, გავიხსენებთ მის „მგზნებარე სიტყვებს", რომელიც მან პარლამენტის შენობის მიღმა წარმოთქვა. პუტჩისტების გასამხნევებლად თუ წასაქეზებლად სრულიად აშკარა მიზნით, რომ საქართველოს ავბედობის ჟამს პოლიტიკური დივიდენდები მოეხვეჭა, ბატონი დეპუტატი წარმოგვიდგება როგორც ხსენებული პუტჩის იდეოლოგი და ერთ-ერთი მთავარი ინსპირატორი, რისთვისაც იგი და მისი უკანონო ფორმირება უთუოდ აგებენ პასუხს კანონის წინაშე, თუ ამა წლის 3 ოქტომბრამდე იარაღს არ ჩააბარებენ.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტში

[illegible] წესით უფრო დეტალურად და ამავე დროს კომპლექსურად შეიმუშაონ რესპუბლიკის შაქრით უზრუნველყოფის დასახული პროგრამის ყველა ნიუანსის ეკონომიკ- [illegible] შეადგინონ გრაფიკები ეკონომიკური თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულებათა პროექტები საბოლოო განხილვისა და გაფორმებისათვის. [illegible]

მინისტრთა კაბინეტმა განიხილა საკითხი საქართველოს რესპუბლიკის დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში სავალდებულო მიზნობრივი ანარიცხების ამოღების [illegible]

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის მთავარი სამმართველოს უფროსის ბრძანება

30 სექტემბერი, 1991 წელი № 11 ქ. თბილისი

[illegible]

ვბრძანებ:

[illegible]

როდის აღდგება სიმშვიდე?

[illegible]

საინფორმი.

მოძრაობა პროსპექტზე განახლდა

[illegible]

სჯობს საერთოდ არ ვიყოლიოთ

[illegible]

საინფორმი.

მამის წერილი შვილს და საზოგადოებრიობას

[illegible]

სანთელი

სრულიად საქართველო ეთხოვება...

წლევანდელი 1 ოქტომბერი გლოვის დღედ გათენდა საქართველოს. ეს უკვე მერამდენედ შეიმოსა ძაძით ჩვენი სამშობლო, მაგრამ ეს დღე განსაკუთრებით მძიმე და ტკივილიანი ყველა ქართველისათვის: 1 ოქტომბერს, სრულიად საქართველომ უკანასკნელ გზაზე გააცილა ქართველთა შორის სისხლიანი დაპირისპირების მსხვერპლნი, შესანიშნავი ახალგაზრდები, მილიციის თანამშრომლები მაადურ ყაველაშვილი და სპარტაკ გოგანი. ისინი 26 სექტემბერს დედაქალაქის თელასის განყოფილებასთან მომხდარი ტრაგიკული ინციდენტის დროს მოძმეთა ტყვიით დაეცნენ. რაოდენ სამწუხაროა, რომ არ გამართლდა თბი[illegible]ელი ქალის ბია აბესაძის [illegible]ძი: „თუ ქართველთა შორი[illegible]ა საქართველოს აღიარებ[illegible]ვერპლი სჭირდება, დაე ეს [illegible]ავერპლი მე ვიყო. ღმერთმა ქნას ეს ბოლო!..."

თითქოს მთელმა თბილისმა მოიყარა თავი უზენაესი საბჭოს შენობის წინ, სადაც დაღუპულთა ცხედრები მოასვენეს. დღის სამი საათია. 9 აპრილის მოედანზე ერთხელ კიდევ დაიღვარა წმინდა ცრემლი სამშობლოს სიყვარულით ანთებული, ტრაგიკულად დაღუპული ახალგაზრდების ხსოვნის პატივსაცემად. აქვე სამგლოვიარო პანაშვიდი გადაიხადა მამა ილარიონმა.

გარდაცვლილთა ჭირისუფლებს მიუსამძიმრეს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარემ აკაკი ასათიანმა, პარლამენტის წევრებმა.

გამოსათხოვარი სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ. მან თქვა: საქართველოს მტრებმა შეიწირეს ორი შესანიშნავი ახალგაზრდა ქართველის სიცოცხლე. მათი სისხლი დაიღვარა საქართველოსთვის. მათმა დაღუპვამ შეაჩერა ის საშინელი მოვლენები, რომლებიც ჩაფიქრებული ჰქონდათ ჩვენი სამშობლოს მტრებს. მათ თავიანთი გულმკერდით დაიცვეს ყველა ჩვენგანის უსაფრთხოება, ქართველი ერის მშვიდობა. ისინი არიან ჩვენი ქვეყნისათვის დაცემული რაინდები. დიდება მათ ხსოვნას, დიდება იმათ, იმ ოჯახებს, სადაც ეს ვაჟკაცები დაიზარდნენ. საუკუნო იყოს ხსენება თქვენი, საქართველოს რაინდებო!

მრავალათასიანმა სამგლოვიარო პროცესიამ ანთებული სანთლებით ხელში უკანასკნელ გზაზე გააცილა ჭეშმარიტი პატრიოტები. მსუბუქი იყოს მათთვის ქართული მიწა, რომელიც ამ ჭაბუკებს თავდავიწყებით უყვარდათ და რომლის თავისუფლებისათვის ერთი წუთითაც არ შეყოყმანებულან და შესწირეს მას ყველაზე ძვირფასი — სიცოცხლე. შთამომავლობა არასოდეს დაივიწყებს მათ სახელებს. გმირები არ კვდებიან...

მაია ალუდაური,
ნინო თათრულაიძე,
საქინფორმის კორესპონდენტები.

თედო ნიკოლაიშვილის ფოტოები.

მიტინგები

ტელევიზიასთან

გუშინ საღამოს საქართველოს ტელერადიო დეპარტამენტის შენობის წინ კვლავ გაიმართა ოპოზიციონერთა მიტინგი. ორატორებმა ილაპარაკეს რესპუბლიკაში შექმნილი ვითარების შესახებ.

ჯერჯერობით, თქვა ირაკლი წერეთელმა, ვიდრე საქართველოში არიან პოლიტპატიმრები, ვიდრე არ განთავისუფლდებიან გიორგი ჭანტურია, გოგი ხაინდრავა და ჯაბა იოსელიანი, მთავრობასთან არავითარ მოლაპარაკებაზე არ შეიძლება საუბარი...

...გვეკითხებიან, თუ როდემდე გაგრძელდება ასე. ასე ნუ დავსვამთ შეკითხვას, თქვა დასასრულს ირაკლი წერეთელმა, ეს გაგრძელდება მანამ, სანამ საქართველოში დემოკრატია არ იზეიმებს. ჩვენ უნდა დავამკვიდროთ ისეთი საქართველო, როგორიც ეკადრება მეფე ფარნავაზს, ვახტანგ გორგასალს, დავით აღმაშენებელს.

მიტინგის დასასრულს განცხადებით გამოვიდა თენგიზ სიგუა. მან განაცხადა, რომ დღეს დილით ოპოზიციის თხოვნით მიმართა თბილისის დიდ საწარმოთა მუშათა დელეგაციებმა დიალოგისათვის და თუ ისინი იქ იყვნენ, ასულიყვნენ ტელერადიო დეპარტამენტის შენობის პირველ სართულზე, სადაც მზად არისო დარბაზი. აქვე დაუმატა, რომ ავრცელებენ ჭორებს, თითქოს იგი მოსკოვში გაიპარა. ეს სიცრუეა, საბოლოო გამარჯვებამდე აქედან ფეხს არ მოვიცვლიო, აღნიშნა მან.

ჩემი ხატია სამშობლო

შაბათს, შუაღამისას, თბილისის აეროპორტში საფრანგეთში მცხოვრები ქართველის დასახვედრად მივიჩქაროდით, კაცთან, რომელსაც თითქმის ნახევარი საუკუნე სამშობლო არ ენახა. ბედისწერამ მის კალთას მოსწყვიტა, მისცას და მიწას, ნათესავ-მეგობრებს დაანატრულა.

მანქანა, რომელშიც პროფესორი გურამ შარაძე, მისი ვაჟი — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი გიორგი, მძღოლი და მე ვსხედვართ, ვახუშტის გზატკეცილზე მიჰქრის. გიორგი ვიდეოკამერას უკირკიტებს, მე კი ბატონ გურამს ვთხოვე ბატონ გიორგი წერეთლის შესახებ რამდენიმე სიტყვა ეთქვა.

მკითხველმა კარგად იცის, პროფესორ გურამ შარაძის ღვაწლი ქართული ემიგრანტული ლიტერატურის კვლევისა და გამოცემის, აგრეთვე უცხოეთში მცხოვრებ ქართველ მოღვაწეთა თანამემამულეთათვის გაცნობის საქმეში. ერთი მათგანი სწორედ გიორგი წერეთელია.

— ბატონი გიორგი წერეთელი თანამედროვე ქართული პოლიტიკური და კულტურულ-ლიტერატურული ემიგრაციის ერთ-ერთი უთვალსაჩინოესი წარმომადგენელია. ადრე მხოლოდ მის პუბლიკაციებს ვიცნობდი.

ბატონმა გიორგიმ ის იყო დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტი, რომ მეორე მსოფლიო ომში წაიყვანეს. ომის შემდგომ საფრანგეთში მოხვედრილა. ყოველგვარი პარტიულობის გარეშე, იქვე ჩაბმულა ქართულ ემიგრანტულ ეროვნულ მოძრაობაში. იგი ზეპარტიული მოღვაწეა, მისთვის მთავარია საქართველო, რომლის აწმყოსა და მომავლისთვის ზრუნვა ყოველგვარ პარტიულ ინტერესებზე მაღლა დგას.

იქ ცოლად შეირთო დედით ფრანგი ქართველი ქალბატონი ეთერ შენგელია, უაღრესად განათლებული, პატრიოტი, ღირსეული ადამიანი, რომელიც ჭეშმარიტ მეგობრობას უწევს და მისი ერთგული თანამებრძოლია.

ბატონმა გიორგიმ, საფრანგეთის ქართული სათვისტომოს მაშინდელმა თავმჯდომარემ ლევან ზურაბიშვილმა და მიხეილ გრიგოლიამ დააარსეს საკუთარი ქართული ბეჭდვითი ორგანო, ჟურნალი „თავისუფლების ტრიბუნა", რომლის პირველი ნომერი 1974 წელს გამოვიდა. ლ. ზურაბიშვილი და მ. გრიგოლია სამწუხაროდ მალე გარდაიცვალნენ. მას შემდეგ ჟურნალს ბატონი გიორგი უძღვება. ჟურნალმა ფართო პროპაგანდისტული მუშაობა გაშალა საქართველოში იმ დროს მიმდინარე ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის, კერძოდ, მერაბ კოსტავასა და ზვიად გამსახურდიას მხარდასაჭერად.

განსაკუთრებული ამაგი დასდო ბატონმა გიორგიმ მერაბ კოსტავას შრომას „ფიქრები საქართველოს მისიაზე", რომლის ხელნაწერიც ავტორმა ხაპატიმროდან გაუგზავნა. გ. წერეთელმა იგი ჯერ თავის ჟურნალში გამოაქვეყნა, წელს კი პარიზში ცალკე წიგნადაც გამოსცა.

რომ იტყვიან, განგაში ატეხა ჟურნალმა 1977 წელს მ. კოსტავა-ზ. გამსახურდიას დაპატიმრების გამო, მათი ციხიდან დახსნისათვის. ჟურნალის ორმოც ნომერზე მეტი დაიბეჭდა. 1984 წლიდან კი მას სახელწოდება შეეცვალა — „გუშაგად" გადაკეთდა, რომლის 25 ნომერია დღემდე გამოსული.

გარდა ჟურნალისტური და პუბლიცისტური მოღვაწეობისა, ბატონ გიორგის მეტად საინტერესო პოეტური მემკვიდრეობაც აქვს — ორი პოეტური კრებულის ავტორია. ამას გარდა, იგი მესამე წელია სათავეში უდგას უცხოეთში მცხოვრებ ქართველ მწერალთა და ჟურნალისტთა განახლებულ შემოქმედებითს კავშირს.

ჩემს „ფრანგულ დღიურებში" ცალკე თავი მივუძღვენი ბატონ გიორგის. იქ ვრცლად მაქვს მიმოხილული მისი ცხოვრების გზა, მოღვაწეობა და პუბლიცისტურ-ლიტერატურული მემკვიდრეობა.

აეროპორტში დები ანა და მერი, ახლობლები, სტუდენტობის მეგობრები, განათლების დამსახურებული მუშაკები გიორგი კვირკველია და გელა გიორგობიანი ელიან. წუხან დამხვდურები:

— თვითმფრინავი რომ აღარ გამოჩნდა.

— სამი თვით მოვიწვიეთ, გვეყოფა კი ეს დრო?..

— როგორ მეცოდება ჩემი ძმა, ენატრებოდა სამშობლოში ჩამოსვლა. აქ კი რა ამბები დახვდება.

ამასობაში თვითმფრინავი დაეშვა. ტრაპზე გამოჩნდა წარმოსადეგი, ჭარმაგი კაცი, რომელიც, ეტყობოდა, დიდი შინაგანი ძალისხმევის ფასად ცდილობდა დინჯად ჩამოსულიყო. ქალბატონ ეთერსაც ცრემლი მორეოდა. ჩვენ უკვე შევეჩვიეთ, თითქოს თვალი შეეჩვია ასეთ სცენებს, ბევრი რამ შეიცვალა ამ ბოლო დროს. ბევრი თითქმის დაკარგული შვილი დაუბრუნდა საქართველოს, ზოგი დროებით, ზოგიც სამუდამოდ. მაგრამ იმ მღელვარე მომენტის გადმოცემას მაინც ვერ შევძლებ.

როცა პირველმა მღელვარებამ გაიარა, მუხლებზე დაეცა და მშობლიურ მიწას ემთხვია, ბატონ გიორგის ინტერვიუ ვთხოვეთ.

— ძალიან ვღელავ, 50 წლის შემდეგ კვლავ მეღირსა ახე ნანატრი საქართველოს, ჩემი ნათესავ-მეგობრების, ყველა ქართველის ხილვა. ჩამოვედი, რომ ჩემი თვალით ვნახო, რა ხდება, რა დაგვემართა. მინდა გავიგო, ვინ მტყუანია, ვინ კიდევ მართალი.

საქართველოს თავისუფლებისაკენ, ბედნიერებისაკენ მიმავალი გზა მრავალია, ამ გზათა შესაყარზე შეიძლება იყოს დავაც, ბრძოლაც. მაგრამ თუ ურთიერთგაგება და სიყვარული იქნება, ყველა სიძნელე დაიძლევა და ქართველები საერთო ენას გამონახავენ. მხოლოდ შერიგება და სიყვარული გვიხსნის და გადაარჩენს ჩვენს სათაყვანო საქართველოს.

ბელა დურგლიშვილი

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სახელით

რესპუბლიკაში დაპირისპირებული პოლიტიკური ძალების ურთიერთმოლაპარაკება, რომელიც მიმდინარეობდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის თაოსნობით და რომელშიაც მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის რწმუნებით ჩვენც ვიღებდით მონაწილეობას, სამწუხაროდ, შეწყდა.

მიგვაჩნია, რომ მოლაპარაკებისას დასმული საკითხების უმრავლესობა შეიძლებოდა კანონიერი გზით მშვიდობიანად გადაჭრილიყო. ჩვენი პოზიცია ნათელი იყო — საჭიროდ მივიჩნიეთ კონსტიტუციური გზით, გონივრული, ამასთან გადამჭრელი ზომების მიღება, რასაც საფუძველი უნდა დაედო სამოქალაქო მშვიდობის დამყარებისათვის.

დღეს, როცა უფრო გამწვავდა პოლიტიკური ვითარება, როცა ქართველი ხალხი რეალურად დგას კატასტროფის წინაშე, უპირველესად საჭიროა გამოირიცხოს დაძაბულობის უმთავრესი ფაქტორი — შეიარაღებული ძალების დაპირისპირება; აუცილებლად მიგვაჩნია განახლდეს მხარეთა შორის მოლაპარაკება სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ეგიდით და ერის ყველა საჭირბოროტო საკითხის გადაწყვეტა მიტინგებიდან პარლამენტში გადავიდეს.

ლეო გაბუნია,
მიხეილ ხვინგია,
თენგიზ ონიანი,
როინ მეტრეველი.
საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრები.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ზვიად გამსახურდიას,
საქართველოს რესპუბლიკის ოპოზიციური პარტიების და საზოგადოებების ლიდერებს,
უწმინდესსა და უნეტარესს, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქს ილია მეორეს

მრავალი წლის შრომა-ბრძოლაში გამოწრთობილმა ვეტერანებმა გულთან ახლოს მივიტანეთ საქართველოში შექმნილი დაძაბული მდგომარეობა, რომელიც გამოწვეულია პოლიტიკური ძალების უკიდურესი დაპირისპირებით.

სამოქალაქო ომის საფრთხე აშკარაა და ჩვენ ვალდებული ვართ ერთხელ კიდევ ამოვიღოთ ხმა და ორივე მხარეს მოვუწოდოთ დიალოგისა და ურთიერთგაგებისათვის. კმარა ცეცხლთან თამაში. იგი არც ერთ მხარეს არ მოუტანს სარგებლობას, მხოლოდ საქართველოს მტრებს გაახარებს.

საქართველოს ყველა მოქალაქემ უნდა შეიგნოს და გაითავისოს, რომ ჩვენს რესპუბლიკას აღარ ჰყავს შვილი დასაკარგავი. ამ ასპექტით გამოთქმულ უწმინდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის ილია მეორის სამშვიდობო ინიციატივას ჩუღურეთის რაიონის ომისა და შრომის ვეტერანთა საბჭოს პრეზიდიუმი მთლიანად უჭერს მხარს და მოუწოდებს ყველა ვეტერანს ყოველნაირად დაუჭირონ მხარი ამ ინიციატივას.

და კიდევ ერთხელ აღვნიშნავთ იმ გარემოებას, რომ ნებისმიერი კეთილშობილური მიზნის, მათ შორის დამოუკიდებლობის მიღწევა, ერთსულოვნების ატმოსფეროს დამკვიდრება მხოლოდ და მხოლოდ მშვიდობიანი და დემოკრატიული გზით უნდა ხდებოდეს.

ჩუღურეთის რაიონის ომისა და შრომის ვეტერანთა საბჭო.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" რედაქციას

ქართველ ელმავალმშენებელთა მრავალათასიან კოლექტივს არაერთხელ დაუდასტურებია, რომ მხარში უდგას საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერ მთავრობას. ჩვენ ყოველთვის კანონიერების მომხრე ვიყავით და მუდამ ამ პოზიციაზე ვიქნებით.

ელმავალმშენებელთა კოლექტივი აღშფოთებულია იმით, რომ ზოგიერთი თვითმარქვია დაჯგუფება და ე. წ. მოთავენი, ურცხვად ეფარებიან კოლექტივის სახელს და მასთან შეუთანხმებლად აკრავენ მხარდამჭერ ლოზუნგებს ისეთ ადგილებში, სადაც ქართველი ელმავალმშენებლები არასოდეს მდგარან და არც დადგებიან.

ხალხის გადასაწყვეტ საკითხს ტყუილად ნუ ეჭიდებიან თვითმარქვია დაჯგუფებები, თორემ საჭიროების შემთხვევაში ერი თვითონ გამოიტანს განაჩენს.

გაუმარჯოს ერთიან და მთლიან თავისუფალ საქართველოს!

ელმავალმშენებელთა სახელით
გ. ზღუდაძე,
გენერალური დირექტორი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა ჯგუფის განცხადება

ჩვენ, ქვემორე ხელისმომწერნი, კატეგორიულ პროტესტს ვაცხადებთ თბილისის დიდუბის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილების მუშაკების მიმართ იმის გამო, რომ 1991 წლის 25 სექტემბერს, დაახლოებით დილის 11 საათზე უკანონოდ, ძალის უხეში გამოყენებით ბინიდან იძულებით გაიყვანეს და დააკავეს უზენაესი საბჭოს წევრი, ბატონი გელა ჩორგოლაშვილი.

ეს შემთხვევა არის კონკრეტული ფაქტი დეპუტატის ხელშეუხებლობის დარღვევისა, დეპუტატის დისკრიმინაციისა, ბინის ხელშეუხებლობის დარღვევისა, რაც შეიძლება შეფასდეს, როგორც შინაგან საქმეთა ორგანოების მიერ კონსტიტუციური გარანტიებისა და დემოკრატიის დათრგუნვის მცდელობა.

რ. ლონდაძე, ა. იმნაძე, თ. შაშიაშვილი, მ. ხუციშვილი, დ. არევაძე, ჯ. სააჯაია, გ. ხავთასი, ზ. კანდელაკი, თ. ნონიძე, რ. კემულარია, ა. ბოგოხიძე, დ. ბერძენიშვილი, ნ. ნათაძე, ვ. ჯაში, თ. პაატაშვილი, ს. ზვიადაძე, ა. სილაგაძე, ა. სიჭინავა, ი. მელაშვილი, ე. შენგელაია, გ. ურიათმყოფელი, ზ. გიგოლაშვილი, რ. გოცირიძე, თ. დიასამიძე, პ. კოლუაშვილი, გ. ლოგჯანიძე, ა. მარგიანი, გ. კობერიძე, ნ. ლეკიშვილი, ე. ყაველაშვილი, ს. კავსაძე, მ. დვალიშვილი, ვ. ადამია, მ. ურიდია, დ. კუპრეიშვილი, გ. გოლეთიანი, გ. სუბელიანი, ა. საკანდელიძე, მ. კვანჭილაშვილი, თ. დიხამინჯია.

გამოხმაურება

მოულოდნელი შანტაჟი

ა. წ. 20 სექტემბერს, დამოუკიდებელ ყოველკვირეულ გაზეთ „დრონში" გამოქვეყნდა პოლიტიკური შანტაჟის უბადლო ნიმუში. კერძოდ, მოსკოვში საქართველოს მუდმივი წარმომადგენლის ვანო ყვავილაშვილის წერილი სათაურით, „სიტყვა, რომელიც ვერ ითქვა სესიაზე".

ვანო ყვავილაშვილის სტატიის ძირითადი ნაწილი მიმართულია საქართველოს დღევანდელი ხელისუფლებისა და კანონიერად არჩეული პრეზიდენტის წინააღმდეგ, ოღონდ მოცემულ ნაწილში წარმოდგენილი მოსაზრებები სრულიად არაა ორიგინალური და იმეორებენ ოპოზიციის მიერ უკვე მრავალგზის გამოთქმულ ბრალდებებს. აზრობრივად ეს ტექსტი ემთხვევა ყოფილი პრემიერ-მინისტრის, თენგიზ სიგუას შეხედულებებს. დასკვნით ნაწილში ვ. ყვავილაშვილი თავს მესხმის მე, ვითომდაც ჩემი მიერ, ჩემივე ხელმოწერით იყო გაგზავნილი ტელეფონოგრამა, რომელიც ეძღვნებოდა ა. წ. 2 სექტემბერს თბილისში კინოს სახლთან მომხდარ ინციდენტს. სრული კატეგორიულობით შემიძლია განვაცხადო, რომ მე მსგავსი ტელეფონოგრამა არ გამიგზავნია და მითუმეტეს შეუძლებელია მას ჩემი ხელმოწერა ადასტურებდეს.

ასე რომ, ვ. ყვავილაშვილის ბრალდებები ჩემს წინააღმდეგ წარმოადგენს აშკარა ცილისწამებას, რის გამოც მთელი პასუხისმგებლობა მას და იმათ ეკისრებათ, ვინც ხელს უწყობდნენ ავტორს ამ საქმეში.

ცრუობს ვ. ყვავილაშვილი მაშინაც, როდესაც აცხადებს, რომ ეს ტელეფონოგრამა ე. ი. ორიგინალი, ვითომდაც ჩემი ხელმოწერით, იმწამსვე გადააგზავნა თბილისში და იგი ინახება პრეზიდენტის კანცელარიაში.

როდესაც მივმართეთ პრეზიდენტის კანცელარიის უფროსს მერაბ კლიმიაშვილს, მან განაცხადა, რომ მსგავსი ორიგინალი მას არ გააჩნია, რომ მას აქვს ასლი, რომელშიც ხელმოწერა არ არსებობს.

მ. კლიმიაშვილმა განაცხადა, რომ ადვილი შესაძლებელია ეს ასლი ყალბი იყოს.

საუბარში ისიც გაირკვა, რომ იგი დარწმუნებულია ჩემს პატიოსნებასა და საქართველოს პრეზიდენტისადმი ერთგულებაში.

ხოლო ის, თუ რისთვის დასჭირდა ვ. ყვავილაშვილს და მის მხარდამჭერ პირებს ყოველივე ეს ნათელია.

ამრიგად, დასკვნა ერთია: მოცემული პოლიტიკური შანტაჟი და სიყალბე მიმართული იყო საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და მისი პრესსამსახურის წინააღმდეგ.

მაგული გაგნიძე.

თან ვურთავ იმ ხელმოუწერელ ასლს, რომელიც გადმოგვცა მერაბ კლიმიაშვილმა.

თბილისიდან მიღებული ტელეფონოგრამა.

დღეს, 02.09, თბილისში კრიმინალურმა ჯგუფმა მოაწყო შეკრება რუსთაველის მოედანზე. ისინი წინასწარ მომარაგებული იყვნენ ქვებით, რკინის იარაღებით და ხელკეტებით. მათ უნდოდათ მოეწყოთ პროვოკაცია, ვინაიდან იცოდნენ, რომ საქართველოში იმყოფებოდნენ აშშ კონგრესმენები და მოსკოვში გაიხსნა ყრილობა. მათი მოთხოვნა იყო კრიმინალი იოსელიანის გათავისუფლება. ქვები დაუშინეს მილიციას, რომელიც მოუწოდებდა წესრიგისაკენ. ქვების სროლის შედეგად დაზიანდა 21 მილიციონერი, რომლებიც საავადმყოფოში მოათავსეს. არცერთ დემოკრატიულ ქვეყანაში არ მისცემენ იმის უფლებას, რომ გადაიკეტოს ცენტრალური ქუჩა და ალყაში მოექციათ ტელევიზია.

საქართველოს პრეზიდენტის პრეს-სამსახურის თანამშრომელი მაგული გაგნიძე.

ქ. თბილისი, 28.09.91 წ.

წინამდებარე პასუხი გამოსაქვეყნებლად გამზადებული იყო, როდესაც მოულოდნელად გვეცანი 24 სექტემბრის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში" ხელმოუწერელ განცხადებას, რომელიც „ეხმიანება" ვ. ყვავილაშვილს გაზეთ „დრონის" 20 სექტემბრის ნომერში დაბეჭდილ პასკვილს. თურმე ნუ იტყვით ვ. ყვავილაშვილის ცილისწამება იმდენად მნიშვნელოვანი ყოფილა, რომ საჭირო გამხდარა ჩემი სამსახურეობრივი მდგომარეობის „გამოკვლევა".

სინამდვილეში საქმე მდგომარეობდა შემდეგში: როდესაც გაუქმდა უზენაესი საბჭოს პრესცენტრი, პრესცენტრს მუშაობა არ შეუწყვეტია. პრეზიდენტის პრესსამსახურის შექმნამდე, მანამდეც და შემდგომშიც დღე-ღამეში ვმუშაობდი 18-20 საათს. (ამის მოწმეები ბევრნი არიან). როდესაც შეიქმნა პრეზიდენტის პრეს-სამსახური, მე დავინიშნე პრესის, კომუნიკაციისა და საინფორმაციო საშუალებებთან ურთიერთობების სამსახურის ხელმძღვანელად. მ. კლიმიაშვილის მაშინდელი თქმით, ჩვენი სამსახური უშუალოდ პრეზიდენტს უნდა დაქვემდებარებოდა. შტატში 7 თანამშრომელი შედიოდა.

1991 წლის 19-21 აგვისტოს, როდესაც მოსკოვში მიმდინარეობდა სამხედრო გადატრიალება, პრესცენტრში ამ სამი დღე-ღამის განმავლობაში საქართველოს პრეზიდენტ ბატონ ზვიად გამსახურდიასთან, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარესთან, ბატონ აკ. ასათიანთან და ჯანდაცვის მინისტრ ქალბატონ მანანა ძოძუაშვილთან და სხვებთან ერთად, როგორც პრესსამსახურის ოფიციალური პირი, ვუკავშირდებოდი ყოველ 15 წუთში პრეზიდენტის ბორის ელცინის თანაშემწეს ლევ სუხანოვს და პრეზიდენტის პრესხელმძღვანელს პაველ ვოშჩანოვს. (შეგიძლიათ შეამოწმოთ), ასევე ვუკავშირდებოდი მსოფლიოს ყველა სააგენტოებს, ქართველ ემიგრანტებს და თეთრი სახლის (აშშ) კანცელარიას. ვუკავშირდებოდი აგრეთვე ბალტიისპირეთის სამივე რესპუბლიკის პარლამენტებს, სომხეთის პარლამენტს. (შეგიძლიათ შეამოწმოთ). საინტერესოა მაშინ სად ბრძანდებოდნენ მ. კლიმიაშვილი და გ. ბურჯანაძე? აქტიურ მუშაობას ვაგრძელებდი 23 სექტემბრამდე, სანამ არ დამითხოვა გ. ბურჯანაძემ და მ. კლიმიაშვილმა.

პრეზიდენტის პრესსამსახურში ჩემი მუშაობის უტყუარი დამადასტურებელია ის ფაქტიც, რომ დღემდე ვიღებდი ყოველთვიურად ხელფასს და ყველა უწყისზე ხელი მაქვს მოწერილი (შეგიძლიათ ესეც შეამოწმოთ).

შეგიძლიათ შეეკითხოთ ისრაელის მოქალაქეს, საქართველოს ჰელსინკის კავშირის უხუცეს წევრს, საქ. პრეზიდენტის საერთაშორისო წარმომადგენელს ბ-ნ ისაი გოლშტეინს, რომელიც იმყოფება საქართველოში და მასთან აქტიურად ვთანამშრომლობდი, აგრეთვე საქართველოს პრეზიდენტის ადვოკატებს კალიფორნიიდან — გოულდებს, ჩვენი პარლამენტის დეპუტატებს და სხვებს.

ყოველივე აქედან გამომდინარე, ისმება კითხვები: 1. რატომ დაემთხვა „დრონში" ჩემს წინააღმდეგ გამოქვეყნებულ პასკვილს, მანქანის დაჯახება. (ეს მოხდა ჩიტაძის ქუჩაზე; თეთრი ფერის „ჟიგული" დამეჯახა და ისე, რომ არც კი გაჩერებულა, გაემართა ქუჩის ბოლოსაკენ. ჩემთან ერთად იყო გაზეთ „თბილისის" რედაქტორი ქ-ნი ნანული ბოცვაძე, ჩემი ქალიშვილი, მორიგე მილიციელი და გვარდიელები. მანქანის ნომერი გადაცემულია სათანადო ორგანოებში. მივიღე მცირე დაჟეჟილობა. 2. რატომ დაემთხვა ჩემს მიმართ პრესმდივნის გ. ბურჯანაძის და კანცელარიის უფროსის გ. კლიმიაშვილის დაპირისპირება, როდესაც საქართველოში გააქტიურდა პუტჩი? და რატომ სურდათ ჩემი სრული იზოლირება პრეს-სამსახურისაგან, როდესაც მაქვს იქ მუშაობის დიდი გამოცდილება და დაკავშირებული ვარ მსოფლიოს ყველა საინფორმაციო საშუალებასთან, სხვადასხვა ქვეყნის პარლამენტებთან და თვით აშშ-ს თეთრ სახლთან და კონგრესთან?

3. საინტერესოა, რატომ ცდილობენ გ. ბურჯანაძე და მ. კლიმიაშვილი იმის დამტკიცებას, რომ მე არ ვმუშაობდი პრესსამსახურში?

4. ხომ არ მოწმობს ეს ყოველივე იმას, რომ ვ. ყვავილაშვილსა და მ. კლიმიაშვილის შორის არსებობდა გარკვეული ფარული ალიანსი ჩემს წინააღმდეგ? (როგორც პირველის პასკვილი, ასევე მეორეს ქმედებაში ჩემს წინააღმდეგ შემუშავებული გახლავთ წინასწარ).

5. საინტერესოა, რატომ დასჭირდათ გ. ბურჯანაძეს და მ. კლიმიაშვილს ასეთი განცხადების გამოქვეყნება? (ხელმოუწერლად) ეს ხომ უდანაშაულო ადამიანზე ხელშეწმენდისა და პიროვნების გაწირვის პარტოკრატიულ-ბიუროკრატიული მეთოდითაა დაკეთებული, იმ მეთოდით, რომელიც ადრე გამოიყენებოდა.

ჩემის აზრით, აღნიშნული განცხადება წარმართულია უწინარეს ყოვლისა საქართველოს პრეზიდენტის და იმ დემოკრატიული მონაპოვრების წინააღმდეგ, რომელიც შეუპოვარი ბრძოლით მოიპოვა ჩვენმა ეროვნულ-განმანთავისუფლებელმა მოძრაობამ (საინტერესოა მაშინ — სად ბრძანდებოდნენ გ. ბურჯანაძე და საქართველოს კომპარტიის ცეკას ყოფილი თანამშრომელი მ. კლიმიაშვილი?).

მაგული გაგნიძე.

ქ. თბილისი.
25.09.91 წ.

„ავღანელების" პოზიცია

ა. წ. 28 სექტემბერს თბილისში გაიმართა ავღანეთის ვეტერანთა საქართველოს კავშირის საგანგებო შეკრება, რომელზეც რესპუბლიკაში მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებით მიიღეს

რეზოლუცია

1) უახლოეს დღეებში გაიმართოს უზენაესი საბჭოს რიგგარეშე სესია, რომელზეც განიხილება ახალი პარლამენტის არჩევნების საკითხი და ყოფილი გვარდიის სტატუსის საკითხი.

2) ტელერადიო დეპარტამენტის შემდგომი მუშაობის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღონ დეპარტამენტის თანამშრომლებმა რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით.

3) იარაღის ჩაბარების შემთხვევაში რესპუბლიკის ხელმძღვანელობამ შეიარაღებულ ოპოზიციას მისცეს ხელშეუხებლობის გარანტია, პასუხისგებაში მიცემული იქნებიან მხოლოდ ისინი, ვისაც ჩადენილი აქვს სისხლის სამართლის დანაშაული. თუ რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა მიიღებს ამ წინადადებას, ოპოზიციამ დაიწყოს იარაღის ჩაბარება, შეიარაღებულ ფორმირებათა დაშლა, ახალგაზრდები დაუყოვნებლივ გაუშვან სახლებში და გვარდიის სტატუსის შესახებ უზენაესი საბჭოს სესიის გადაწყვეტილებამდე გვარდიაში დარჩეს მხოლოდ ოფიცერთა შემადგენლობა (თუ ამის საჭიროება იქნება).

4) ტელერადიოდეპარტამენტის წინ დაიშალოს პიკეტი; რუსთაველის პროსპექტი გამთავისუფლდეს სხვადასხვა სახის დაბრკოლებებისგან და შეიარაღებული მოქალაქეებისგან.

5) საქართველოს ავღანეთის ვეტერანთა კავშირის წევრები ვაცხადებთ სურვილს მონაწილეობა მივიღოთ პატრულირებაში, რათა ქალაქში აღდგეს წესრიგი. პატრულირება შეიძლება იყოს როგორც დამოუკიდებელი, ასევე გვარდიასა და მილიციასთან ერთად. ადგილობრივ ხელისუფლებასთან და ავღანეთის კავშირთან შეთანხმებით ყველა რაიონულმა ორგანიზაციამ თვად შეიმუშაოს პატრულირების პირობები.

შეიქმნას რესპუბლიკური შტაბი, რომელიც ხელმძღვანელობას გაუწევს აღნიშნულ საქმიანობას.

საქართველოს ახალგაზრდა ისტორიკოსთა და მასთან არსებული სტუდენტ-ისტორიკოსთა ლიგის მიმართვა თანამემამულეებისადმი

ბატონებო!

საქართველოში უაღრესად გამწვავდა მდგომარეობა. შეიქმნა მძაფრი პოლიტიკური კრიზისი, აშკარაა სამოქალაქო ომის საფრთხე. ამიტომ, მიუხედავად ჩვენი ორგანიზაციის აპოლიტიკურობისა, გვერდზე გადგომა და პოზიციის გამოუხატველობა დანაშაულის ტოლფასია.

სამწუხაროდ, როგორც ჩანს, ისტორიამ ვერაფერი გვასწავლა, არადა ვინც ჩვენს ბედკრულ წარსულს იცნობს, მშვენივრად მოეხსენება, თუ რა უბედურება მოუტანა საქართველოს შინააშლილობამ, ძმათა შუღლმა და ურთიერთდაპირისპირებამ.

უნაკლო და უშეცდომო არც ერთი მხარე არ არის, მაგრამ ვფიქრობთ, პასუხისმგებლობა შექმნილი ვითარებისათვის მთლიანად ხელისუფლებას ეკისრება. ამიტომაც, კონსენსუსის მისაღწევად საჭიროა დაკმაყოფილდეს რიგი პოლიტიკური ორგანიზაციების შემდეგი მოთხოვნები: პრესა-რადიო-ტელევიზიის სრული თავისუფლება, პოლიტპატიმართა განთავისუფლება, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მოწვევა და მისი პირდაპირი ტრანსლაცია, სადაც მშვიდ, საქმიან, მაქსიმალურად დემოკრატიულ ვითარებაში დაისმება საქართველოს წინაშე მდგარი მწვავე პრობლემები.

თანამემამულენო! მოგიწოდებთ ვიმარხოთ ქართველთა უკვე დაღვრილი სისხლი, გონს მოვეგოთ და დავსხდეთ მოსალაპარაკებლად, წინააღმდეგ შემთხვევაში სისხლისღვრა გარდუვალია!

ნუ გავახარებთ მტერს! ნუ ჩავიდენთ ცოდვას! ნუ ჩავწერთ ჩვენი სამშობლოს ტრაგიკულ ისტორიაში კიდევ ერთ სამარცხვინო ფურცელს!

ასოციაციის პრეზიდიუმის და ლიგის გამგეობის სახელით: პაატა სურგულაძე, დიმიტრი მანჯავიძე, არჩილ კოხრეიძე, დავით დარჩიაშვილი, დავით პაიჭაძე, გიორგი ოთხმეზური, ნიკა ჯანჯღავა.

საკუთარ სახლში

რთველი: პირველი შედეგები

ყოველ რთველს თავისი თავისებურება აქვს. გამონაკლისი არც წლევანდელი ყოფილა. იგი მიმდინარეობს საბაზრო ურთიერთობაზე გადასვლის პირობებში. მოსავლის აღებაში ჩაება კახეთის ყველა ძირითადი მევენახეობის რაიონი. რა გვიჩვენა ამ კამპანიის პირველმა დღეებმა?

მოსავლის დამზადებაში დასახული მიჯნების რეალიზაციის პირობები აქვთ მეტწილ რაიონებს, მიუხედავად იმისა, რომ სეტყვამ და გრიგალმა სერიოზული ზიანი მიაყენა ვაზს. მაგრამ დღეს ეს როდი აღელვებთ მეწარმოებს. როგორც ანალიზი გვიჩვენებს, რთველმა პირველ ეტაპზე ვერ მოიკრიბა საკმარისი ძალ-ღონე, ვერ მიიღო საჭირო გაქანება. ყველა მეურნეობამ და რაიონმა როდი დარაზმა მოსავლის აღების სამუშაოებისთვის საჭირო რაოდენობის ხალხი, ყოველთვის როდი გამოყოფდნენ საჭირო რესურსებს. შეგვიძლია მოვიყვანოთ მაგალითები, როცა ცალკეულ მეურნეობებში და ბრიგადებში დიდი ხანია დამწიფდა ყურძენი, მაგრამ ისევ და ისევ მოუკრეფავია. დისციპლინის დარღვევა, მოსავლის ბედისთვის პასუხისმგებლობის შემცირება შეიძლება დიდი დანაკარგების მიზეზი გახდეს.

რთველის დაყოვნების მეორე არანაკლებ დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია სათბობის და ტექნიკის სათადარიგო ნაწილების ნაკლებობა, სხვა მატერიალურ-ტექნიკურ საშუალებათა დეფიციტი.

ახლა, როცა რთველი ეს-ეს არის იკრებს ძალებს, საჭიროა უაღრესად სერიოზული ყურადღება დაეთმოს მოსავლის აღებისა და ტრანსპორტირების ყველა რგოლს. რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანებები და აგროფირმები, მეურნეობათა და საიჯარო კოლექტივების ხელმძღვანელები ვალდებული არიან დარაზმონ ადამიანები ყურძნისთვის საბრძოლველად, რომელიც განსაკუთრებულ როლს ასრულებს საქართველოს ეკონომიკაში.

რ. ახმეტელი,
საქინფორმის კორ.

„ღმერთი არს სიყვარული"...

თბილისში სომხეთის ევანგელიკურ ეკლესიაში გადაიხადეს დიდი პარაკლისი თბილისში ამა წლის სექტემბრის კრიზისული ამბების დროს დაღუპულთა მოსახსენიებლად, საქართველოს დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების მოპოვების სანუკვარი ოცნების უსწრაფესი ხორცშესხმისათვის. პარაკლისზე მოვიდნენ არა მარტო რესპუბლიკის დედაქალაქის მცხოვრებნი, არამედ მესხეთ-ჯავახეთის, სხვა ქალაქებისა და რაიონების მორწმუნეთა წარმომადგენლები.

„ღმერთი არს სიყვარული" — წარწერილია დიდ სტენდზე ქართულ და სომხურ ენებზე. პრესვიტერი სურენ არუთინიანი თავის ქადაგებაში ევედრებოდა ღმერთს შეეწიოს ადამიანებს, რათა მოიპოვონ სიმშვიდე სულისა, განდევნონ სატანა, საქართველოს მიწა-წყალზე რომ დაეშვა, გაამეფოს სიმშვიდე. „იმედი ვიქონიოთ, რომ პასუხისმგებლობის გრძნობა, ხალხის სალი აზრი და სიბრძნე გაიმარჯვებს ორივე მეტოქე მხარის ემოციებზე და თავიდან აცილებს საქართველოს კატასტროფებს", — თქვა მან ქადაგებისას.

გაისმის სამგლოვიარო მელოდიები, კომიტასის, ფალიაშვილის, ბახის, პლისის, მეტლის სასულიერო მუსიკა, სომხური შარაკანები. ასობით მორწმუნე შესთხოვს ღმერთს განამტკიცოს საქართველოს მოსახლეობის სულიერი ძალები, შეწყვიტოს სისხლისღვრა.

პარაკლისის შემდეგ პრესვიტერმა გამოაცხადა, რომ სომხურმა ეკლესიამ ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნებიდან მიიღო დიდძალი სასულიერო ლიტერატურა, რომელთა შორის არის ფერადილუსტრაციებიანი წიგნის „იესო ქრისტეს ცხოვრების" 20 ათასამდე ეგზემპლარი სკოლამდელი და სკოლის ასაკის ბავშვებისათვის, რომლებსაც უფასოდ დაარიგებენ სასწავლო წლის დამდეგს ქართულ და სომხურ საბავშვო ბაღებსა და სკოლებში.

საქინფორმი.

ინტერვიუ

დემოგრაფიული ვითარების გასაჯანსაღებლად

დამოუკიდებელი, თავისუფალი განვითარების გზაზე შემდგარი საქართველოს მომავალი მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული დემოგრაფიული ვითარების სასიკეთოდ შეცვლაზე, მოსახლეობის მიზანსწრაფულ განსახლებასა და შრომით დასაქმებაზე.

იმაზე, თუ რის გაკეთებას აპირებს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი, საქინფორმის კორესპონდენტს ესაუბრა ამ ინსტიტუტის დირექტორი, საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ლეო ჩიქავა.

— საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში როდის შეიქმნა დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი და რამ განაპირობა ასეთი გადაწყვეტილების მიღება რესპუბლიკისათვის ესოდენ რთულ პერიოდში?

— მთავრობის საგანგებო განკარგულებისა და რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის შესაბამისი დადგენილებით შარშან შეიქმნა დემოგრაფიის სოციალურ-ეკონომიკური კვლევის ცენტრი, რითაც ახდა აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის ოცნება (მას ზემდგომი ორგანოების წინაშე მრავალგზის აღუძრავს ასეთი სამეცნიერო დაწესებულების შექმნის საკითხი). წელს 28 მარტის გადაწყვეტილებით აღნიშნული დაწესებულება და აკადემიის სისტემაში შემავალი სოციოლოგიური კვლევის ცენტრი შეერთდნენ და მათ ბაზაზე ჩამოყალიბდა დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი. ახალი სამეცნიერო დაწესებულების შექმნა უწინარეს ყოვლისა იმან განაპირობა, რომ ამჟამად რესპუბლიკაში უაღრესად მწვავე დემოგრაფიული ვითარებაა, აუცილებელია მისი გაჯანსაღებისათვის ქმედით ღონისძიებათა დროული განხორციელება და აქტიური დემოგრაფიული პოლიტიკის შემუშავება. საკმარისია ითქვას, რომ შობადობის შემცირებისა და სიკვდილიანობის ზრდის შედეგად საქართველოში მოსახლეობის (განსაკუთრებით მკვიდრი ერების) ბუნებრივი მატება ბოლო სამი ათეული წლის მანძილზე განახევრდა. თუ კომპლექსური ღონისძიებანი არ განხორციელდა, მომავალ თხუთმეტწლეულში რესპუბლიკის მოსახლეობის ბუნებრივი მატება შეიძლება ასევე ორჯერ და მეტად შემცირდეს. რესპუბლიკის მოსახლეობაში ქართველთა წილი ბოლო ათწლეულში 1,3 პროცენტით (ძირითადად მექანიკური მოძრაობის შედეგად) ამაღლების მიუხედავად 70,1 პროცენტს არ აღემატება, მაშინ როცა შესაბამისი მაჩვენებელი რსფსრ-ში 81,5 პროცენტს შეადგენს, აზერბაიჯანში — 82,6 და სომხეთში — 93,3 პროცენტს. ზოგიერთ რაიონში კი (ნინოწმინდა, ახალქალაქი, ბოლნისი, დმანისი, მარნეული, წალკა და სხვა) ეროვნულ უმცირესობადაა ქცეული ძირძველი მკვიდრი მოსახლეობა ქართველებისა. ეს უარყოფითი შედეგები განსაკუთრებით მწვავედ იგრძნობა ამჟამად — საქართველოს სრული სუვერენიტეტის მოპოვებისათვის ბრძოლის პროცესში. რესპუბლიკის ცალკეულ რეგიონებში (რაჭა-ლეჩხუმი) შეიმჩნევა მოსახლეობის დეპოპულაცია, თანაც მისი მასშტაბი ფართოვდება. ნათლად იგრძნობა ნეგატიური მიგრაციული პროცესები. დაცარიელდა და ნასახლარებად იქცა მთელი რიგი სოფლები. აი, რატომ მიიჩნევს საქართველოს ხელისუფლება თავისი საქმიანობის ერთ-ერთ სტრატეგიულ მიმართებად დემოგრაფიული ვითარების გაჯანსაღებას და ხელს უწყობს ამ სფეროში მეცნიერულ კვლევა-ძიებას.

— როგორია ინსტიტუტის სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის სტრუქტურა და ძირითადი მიმართულებანი?

— ინსტიტუტის თანამშრომელთა შორის 8 მეცნიერებათა დოქტორი და 16 მეცნიერებათა კანდიდატია. ინსტიტუტს აქვს 9 განყოფილება: მოსახლეობის გამრავლების, ოჯახის კვლევის, მიგრაციისა და განსახლების სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემის, დასაქმების დემოგრაფიული პრობლემების, ისტორიული დემოგრაფიის, სოციალურ-პოლიტიკური ცვლილებების კვლევის, ეროვნულ ურთიერთობათა სოციოლოგიის, საბაზრო ეკონომიკის სოციოლოგიური პრობლემის და ინფორმაციის მოპოვებისა და მანქანური დამუშავებისა.

ყველა ეს განყოფილება იკვლევს უაღრესად აქტუალურ და საჭირო პრობლემებს, რომლებიც ჰაერივით სჭირდება დღევანდელ საქართველოს.

— როგორ წარმოგიდგენიათ ინსტიტუტის საქმიანობის გამოყენებითი მხარე და პრაქტიკული მნიშვნელობა?

— ყოველნაირად ვცდილობთ დემოგრაფიისა და სოციოლოგიის აქტუალური პრობლემების ფუნდამენტური კვლევა შევუხამოთ მიღებული შედეგების პრაქტიკულ გამოყენებას. რესპუბლიკაში შექმნილი მწვავე დემოგრაფიული ვითარების გაჯანსაღებისათვის ინსტიტუტის მიერ შემუშავებული პრაქტიკული ხასიათის რეკომენდაციები და წინადადებები წარედგინებათ უზენაეს საბჭოსა და მინისტრთა კაბინეტს, სათანადო განხილვა-მოწონების შემდეგ დაკანონებისა და ხორცშესხმის მიზნით. აქტიური დემოგრაფიული პოლიტიკის შემუშავებისთვის მაქსიმალურად ვითვალისწინებთ რეგიონალურ თავისებურებებს. რაც მთავარია, დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტის მთელი საქმიანობის მიზანი ის არის, რომ ხელი შეუწყოს საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენასა და სრული დამოუკიდებლობის მოპოვებას. ამ მხრივ, შეიძლება ითქვას, უკვე გადაიდგა პირველი ნაბიჯები. ინსტიტუტმა, სხვა დაწესებულებებში მომუშავე სპეციალისტთა მონაწილეობით, შეიმუშავა საქართველოს დემოგრაფიული განვითარების კონცეფცია. მიმდინარე წლის დამლევისთვის მზად იქნება 1991-2010 წლებისათვის საქართველოში დემოგრაფიული განვითარების მიზნობრივი კომპლექსური პროგრამა. განხორციელდა რამდენიმე მნიშვნელოვანი სოციოლოგიური გამოკვლევა. კერძოდ, ჩვენი ინსტიტუტის მიერ მოწყობილი რესპუბლიკის პრეზიდენტის წინასაარჩევნო კამპანიის მსვლელობაში გამოკითხვის შედეგები, რომელიც პრესაში გამოქვეყნდა, ზუსტად დაემთხვა არჩევნების შედეგებს. ამჟამად მიმდინარეობს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დაწესებულებათა სამეცნიერო საქმიანობის შესახებ აკადემიის სისტემის თანამშრომელთა აზრის შესწავლა.

— რა ღონისძიებებს სახავს ინსტიტუტი მეცნიერ დემოგრაფთა კადრების მომზადებისთვის?

— ინსტიტუტის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა დემოგრაფთა მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებისათვის ზრუნვა როგორც ადგილზე დოქტორანტურისა და ასპირანტურის, ისე რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ მოწინავე სამეცნიერო ცენტრებში პერსპექტიულ ახალგაზრდა სპეციალისტთა სტაჟირების გზით (დღეისათვის ინსტიტუტში ერთი დოქტორანტი და ხუთი ასპირანტია). ამასთანავე, ვაპირებთ ინსტიტუტთან შევქმნათ დემოგრაფიის კათედრა, რომელიც ხელს შეუწყობს უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა ბაზაზე დემოგრაფიის ახალგაზრდა სპეციალისტთა მომზადებას.

— კიდევ რა ფუნქცია აკისრია თქვენს ინსტიტუტს?

— მან კოორდინაცია უნდა გაუწიოს დემოგრაფიის და საერთოდ ხალხთმოსახლეობის პრობლემატიკაზე რესპუბლიკაში მიმდინარე სამეცნიერო-კვლევით მუშაობას და ძალთა კონსოლიდაციის საფუძველზე უზრუნველყოს მისი ეფექტიანობის გაზრდა.

— ყოველ კარგ დასაწყისს სიძნელეებიც ახლავს, გაქვთ თუ არა ნორმალური საქმიანობისათვის საჭირო პირობები?

— გარკვეული პრობლემებია მეცნიერ დემოგრაფთა მაღალკვალიფიციური კადრების სიმცირის გამო, შესაბამისი შენობის და სხვა მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებების უქონლობა, ინფორმაციული მასალით უზრუნველყოფის მოუგვარებლობა და სხვა. მაგრამ ამ სიძნელეებს, იმედი გვაქვს, თანდათანობით დავძლევთ. ამის გარანტიას იძლევა ინსტიტუტის კოლექტივის ერთსულოვნება, რესპუბლიკის ხელისუფლების სისტემატური დახმარება და აკადემიის პრეზიდიუმის ოპერატიული ხელმძღვანელობა.

ჩვენი მხრივ, ვუსურვებთ დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტს ნაყოფიერ შემოქმედებით საქმიანობას ქართველი ერის საკეთილდღეოდ.

გულიკო მარკოზაშვილი,
საქინფორმის კორესპონდენტი.

პაერი... ბენზინის ნაცვლად

სიახლე, რომელიც სპეციალისტ-ავტომობილისტთა ჯგუფმა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მეცნიერებთან ერთად შეიმუშავა, საშუალებას მოგვცემს შევამციროთ სატვირთო მანქანების მიერ დეფიციტური ბენზინის ხარჯვა, და ამასთან ერთად — გარემოს გაჭუჭყიანება გამონაბოლქვი გაზებით.

რესპუბლიკის ავტოპარკის მნიშვნელოვან ნაწილს შეადგენს „ზილ-130" მარკის სატვირთო მანქანები, რომლებიც აღჭურვილი არიან 150 ცხენის ძალის სიმძლავრის კარბიურატორის ძრავებით. მაგრამ, როგორც პრაქტიკა გვიჩვენებს, მთელი ეს „ცხენის ძალები" ძრავას სჭირდება მხოლოდ იმისათვის, რომ აღმართზე აიყვანოს დატვირთული ავტომობილი, გზის უმეტეს ნაწილზე კი ისინი იხარჯება უქმად — წვავს ბენზინს, აჭუჭყიანებს წვის ნარჩენებით გარემოს. სპეციალისტებმა გამოიანგარიშეს, რომ სწორ გზაზე, აგრეთვე დაღმართზე „ზილის" მარკის ავტომანქანების მოძრაობისთვის სავსებით საკმარისია მათი ძრავების ნახევარი სიმძლავრე. მაგრამ ძრავას შუაზე ხომ არ გავჭრით და, თანაც, როცა დაგვჭირდება, ხელახლა ხომ არ შევაწებებთ. და მაინც, ხატოვნად რომ ვთქვათ, ქართველმა მკვლევარებმა შეძლეს ასეთი ამოცანის გადაწყვეტა. მათ შეიმუშავეს მოწყობილობა, რომელიც სწორ გზაზე ან დაღმართზე ავტომობილის მოძრაობისას სათბობს აწვდის რვა ცილინდრიდან მხოლოდ ოთხს, დანარჩენებს კი... პაერს.

სპეციალისტების გამოგონება უკვე გამოიყენეს თბილისის № 1 სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საწარმოს მუშაკებმა. აქ პრაქტიკულად დაიწყეს სიახლის გამოცდა. ახლა მთავარია, რომ ექსპერიმენტატორებს ეყოთ მოთმინება და უზრუნველყონ გამოგონების კონდიცია.

კოტე ცხომელიძე,
საქინფორმის კორ.

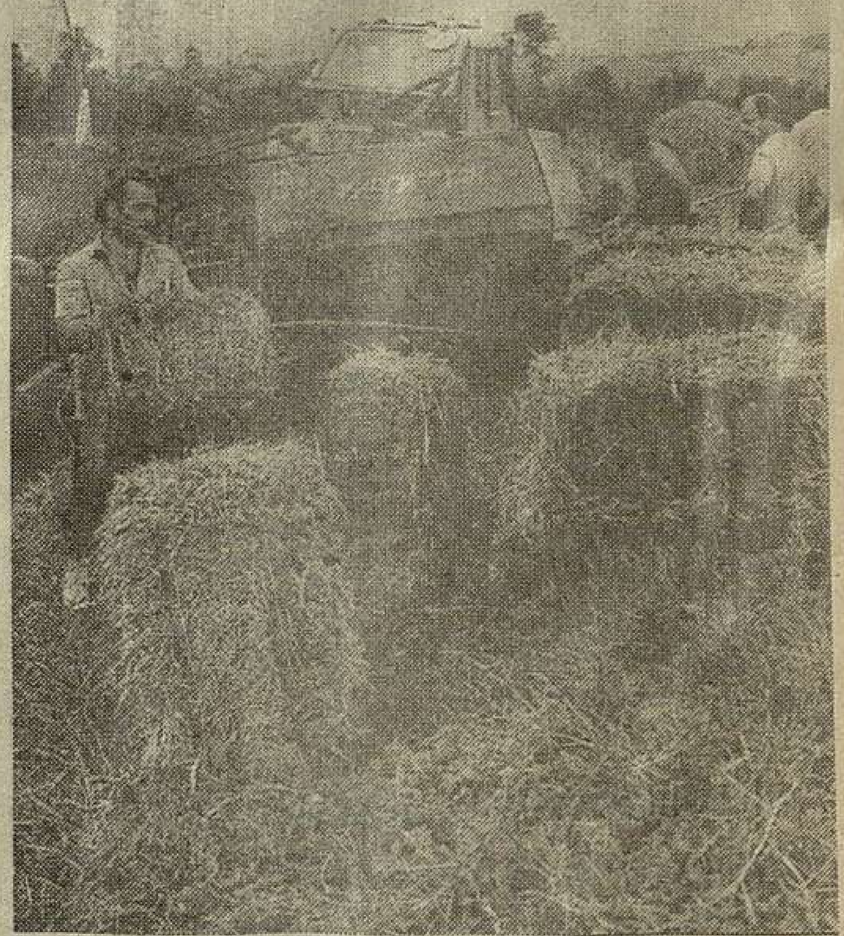

ზამთარზე ფიქრით

გუდაუთის რაიონის სოფელ ახალსოფლის მეურნეობის მექანიზატორები ცდილობენ მომავალ ზამთარში საზოგადოებრივი პირუტყვისათვის უზრუნველყონ მტკიცე საკვები ბაზა. დილიდან გვიან საღამომდე მინდორში შრომობს ორივე მექანიზებული ბრიგადა. უკვე მთავრდება თივის აღება. იწყება სასილოსე სიმინდის აღება.

სურათებზე: თივის ბარდნებად შეკვრა ახალსოფელში; მეურნეობის ერთ-ერთი საუკეთესო მექანიზატორი ინგუშ ჩალაძე.

ირაკლი ჟოხონელიძის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

მისმინეთ

მეამაყება, რომ ჩვენი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდიაა

ბატონებო და ქალბატონებო, მაოცებს თქვენი საპროტესტო აქციები კანონიერი ხელისუფლებისა და კანონიერი პრეზიდენტის დასამხობად, თანაც დემოკრატიის დროშით?!

ათეული წლების მანძილზე თითოეულ თქვენთაგანს ჰქონდა საშუალება ერისა და ქვეყნის სასიკეთოდ ამოეღო ხმა, აეფრიალებინა დემოკრატიის დროშა, მაგრამ... თქვენ ყველანი სდუმდით პირში წყალჩაგუბებულნი.

სად იყავით მაშინ, როცა პრეზიდენტობის კანდიდატების წარდგენისათვის გროვდებოდა ხმები? სად იყავით საარჩევნო კამპანიის გაჩაღების დროს? სად იყავით მაშინ, როცა პრეზიდენტობის კანდიდატებს ტელევიზიითა და პრესით არაკორექტულად აკრიტიკებდნენ ბატონ ზვიად გამსახურდიას?

ბატონებო და ქალბატონებო, მაინტერესებს როგორ შეფასებას აძლევთ ხელმოცარული პრეზიდენტობის კანდიდატების ასეთ განცხადებებს დღეს: „მე იმიტომ ვიყარე კენჭი, რომ ხმები დამეკლო ზვიად გამსახურდიასთვის", ანდა „მე იმიტომ ვიყარე კენჭი, რომ თუ გავიმარჯვებდი, უარს ვიტყოდი და ეს პოსტი გაუქმდებოდა". ბატონებო და ქალბატონებო, ნუთუ ამ განცხადებებში ვერ ხედავთ რამდენიმე მილიონი ადამიანის შეურაცხყოფას? ამისთვის მიგვიყვანეს საარჩევნო უბნებთან? ანდა მათ ჰგონიათ, ჩვენ ბრბო ვართ, ვერ ვხვდებით, რომ ეს ურცხვი სიცრუეა? ანდა, რომ გაჰყვირიან, საქართველო მზად არ არის პრეზიდენტობის ინსტიტუტისთვისო, ნუთუ ამ განცხადებებში ალოგიკურობას ვერ ხედავთ და, თუ ხედავთ, რატომ არ შესძახებთ: „ბატონო ჩვენო! შენ თუ აგირჩევდნენ, მაშინ მზად იყო საქართველო პრეზიდენტობის ინსტიტუტისთვის?" მაგრამ თქვენ ამაზე სდუმდით და ახლაც სდუმხართ.

„დემოკრატებო", რა განხეთქილების ვაშლად აქციეთ სესიის პირდაპირ ეთერში გადაცემის საკითხი? განა ხანგრძლივი დებატების შემდეგ, თანაც თქვენი თანამებრძოლის ბატონ ელდარ შენგელაიას წინადადებით, პირობითი კენჭისყრით არ გადაწყვიტეთ ეს? დემოკრატიულად კი გადაწყდა საკითხი, მაგრამ... ბატონო ელდარ, ბატონო ნოდარ, ბატონებო, რას ჰგავდა თქვენი ქცევა სესიიდან? ნუთუ ვერ ხვდებით, რომ თქვენი არასერიოზული საქციელით დამუნჯავდით უპასუხოდ ისედაც დამუნჯულ სესიას?

ბატონებო და ქალბატონებო, მითხარით, როგორ გავიგოთ თქვენი ერთ-ერთი თანამებრძოლის განცხადება ტელევიზიით: „როცა ჩვენთან მომძლავრდება დემოკრატია, მაშინ გვიტევს მესამე ძალა, აი, ახლაც ასეა". კი მაგრამ, რას გვაშინებთ მესამე ძალით, თუ თქვენი აზრით, ჩვენთან არ არის დემოკრატია?

ბატონებო და ქალბატონებო, როგორი ღიმილით ისმენდით, თანაც უნივერსიტეტის კედლებთან, ქართველი რეჟისორის განცხადებას: „ზვიად გამსახურდიამ 10 თვეში დააქცია ქართული კულტურა... არ დაიარება ჩვენს სპექტაკლებზე, ნუგზარ შარიას საღამოზე კი ბრძანდებოდა".

ბატონებო და ქალბატონებო, ჩვენ ხომ ყველანი „ბრბოც" და „ინტელიგენციაც" ვამაყობთ ყველგან და ყველასთან, რომ ქართველები უძველესი კულტურის ერი ვართ, რა კულტურა გვქონია, თუ მისი დაქცევა რამდენიმე თვეში შეიძლება? რაღაც არ გამიგია, თეატრები და საკონცერტო დარბაზები დღეს ვინმეს დაეკეტოს, არ გამიგია, საგასტროლოდ ვინმე არ გაუშვათ, ახლახან არ დაბრუნდნენ ამომავალი მზის ქვეყნიდან მარჯანიშვილელები? ანდა, თუ კულტურულმა კაცმა ზვიად გამსახურდიამ ასე მცირე დროში დააქცია ქართული კულტურა, მაშინ რა უძველესი კულტურის ერი ვყოფილვართ?

ბატონებო და ქალბატონებო, აღშფოთდით ამის მოსმენისას? უთხარით ბატონ რეჟისორს, რომ ერთი ადამიანის სიძულვილი ალაპარაკებს? ანდა, რა ცა დაიქცა, თუ პრეზიდენტი მის საპატივსაცემოდ გამართულ საღამოს დაესწრო? განა ნუგზარ შარიას საღამო-კონცერტზე დასწრებით სხვა რომელიმე ხელოვანის მიმართ უპატივცემლობა გამოხატა?

ამ ძნელ, საშინელ დღეებში მაგონდება ბატონ გიგა ლორთქიფანიძის რეჟისორობით გადაღებული „წიგნი ფიცისა", უფრო ზუსტად, ფილმი კი არა, არამედ ახალგაზრდა ქალის შემზარავი ხმა: „წყეულმცა იყავ, დიდო მეფეო!", როცა დიდი მეფე — მეფე ერეკლე ბრძანებს არარუსული ორიენტაციისათვის თვალები დასთხარონ ახალგაზრდა ქართველ ვაჟკაცს. ვშიშობ, თქვენი საპროტესტო აქციები იქითკენ ხომ არ არის მიმართული, დაგვსაჯონ ჩვენ — „ბრბოდ" მონათლულნი. ფრთხილად, „დემოკრატებო", ფრთხილად... თქვენი შეძახილებით თუ ჩასცემთ ლახვარს ახლად ფეხადგმულ დემოკრატიას! ანგარიშსწორების დრო დღეს არ არის, არც არასოდეს არ უნდა იყოს, გვეყო.

ბატონებო და ქალბატონებო, რას და ვის ებრძვით? 9 აპრილის შემდეგ ზოგმა თქვენთაგანმა თავი დიდ მოქალაქეებად წარმოგვიჩინა, გთხოვთ, ნუ შეირყევთ ავტორიტეტს.

ქალბატონო ლანა, ბატონებო და ქალბატონებო, იცით რამდენ ამ ქვეყნიურ სიკეთეს ვართ მოკლებულნი, თქვენგან განსხვავებით, ჩვეულებრივი მოკვდავნი, ინტელიგენციის „არამოაზროვნე" ნაწილი, როგორც თქვენ მოგვნათლეთ. ნახეთ, რა პირობებში ვმუშაობთ, რა საცოდავი, უბადრუკი მატერიალური ბაზა გვაქვს, როგორ ძნელად აღწევს ჩვენთან ინფორმაციები მსოფლიო მეცნიერთა მიღწევებზე... ჩვენ, ქართველ მეცნიერებს, თქვენსავით ადვილად არ გვიშვებენ უცხოეთში კონგრესებზე, სიმპოზიუმებსა თუ კონფერენციებზე. ჩვენ, ჩვეულებრივი ინტელიგენცია, თქვენგან, პრივილეგირებული ინტელიგენციისაგან განსხვავებით წიგნებითა და ფილმებით ვიცნობთ პარიზსა თუ ლონდონს, რომსა თუ მადრიდს, თქვენ რომ ასე გაიშინაურეთ იქ თავი.

დემოკრატებო, ამოგეღიათ ხმა ჩვენს უუფლებობაზე, ახლა ხომ ჩვენი უნივერსიტეტის კედლებს არ შორდებოდით რამდენიმე დღეს. გსურდათ ჩაგეთრიათ თქვენს აქციაში ჩვენი პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტობა, რათა ქვეყნისათვის მოგეფინათ სამარცხვინო ამბავი: დიდი ილიას თაოსნობით აგებული უნივერსიტეტი, დიდი ივანე ჯავახიშვილის უნივერსიტეტი მხარს არ უჭერსო დემოკრატიული გზით არჩეულ ზვიად გამსახურდიას.

ბატონო ჯანსუღ, თქვენს ენამახვილობაზე ბევრს ჰყვებოდნენ. დღეს მე მხოლოდ ერთი მონათხრობი მინდა გავიხსენო: ქართველ ფეხბურთელებს შეხვედრა მოუწყვეს ქართველმა მწერლებმა. ფეხბურთელებმა მორცხვად მოუბოდიშეს მასპინძლებს, ჩვენ დუბლი მოვედით თქვენთან, ძირითადი შემადგენლობა კი — შეჯიბრებებზეა წასულიო. ამბობენ, ჯანსუღ ჩარკვიანმა უპასუხა: არა უშავს-რა, ჩვენც დუბლი ვართ, ქართველი მწერლების ძირითადი შემადგენლობა მთაწმინდაზეაო. ნუ გვათქმევინებთ დღეს, რომ ნამდვილი და პატრიოტი მწერლები მთაწმინდაზე განისვენებენ. აქ კი — პატრიოტი მწერლების დუბლია. მომიტევონ ამ აზრისათვის პატიოსანმა პატრიოტმა მწერლებმა.

ბატონო ჯანსუღ, რა ქვეყნის გადემოკრატების დიდი სურვილით აგიძგერდათ დღეს გული? ბევრ ჩვენთაგანისგან განსხვავებით თქვენ ხომ პარტიულ ელიტასთან იყავით გაშინაურებული ახალგაზრდობიდანვე, უსაშველოდ ცკ-სა და პარტიული ბოსების ოჯახის კარსაც აღებდით, გვესმოდა მათთან თქვენი თამადობის შესახებ. ერთხელ მაინც იმ წლებში ამოგეღიათ ხმა, შეგეძახათ თქვენ მაღალი რანგის პარტიული ფუნქციონერებისათვის: მეგობარო, არ არის დემოკრატია! ძირს ტირანია!

სად იყავით მაშინ, როცა ქართველ ბიჭებს შემზარავი განაჩენი გამოუტანეს? სად იყავით მაშინ, როცა ინტელიგენცია აგროვებდა ხელმოწერებს, მოითხოვდა მათ შეწყალებას, მაგრამ... დაუჩოქეთ მაშინ თქვენს ყოვლისშემძლე მეგობარს? შეახსენეთ, რომ დიდმა თამარმა აპატია მის წინააღმდეგ აჯანყებულებს, არ დასაჯა სიკვდილით? ან ვინ დახვრიტეს სსრკ-ში თვითმფრინავის გატაცებისათვის? ბატონებო და ქალბატონებო, სად იყავით თქვენ მაშინ?

ქალბატონო ლანა, ბატონო ელდარ, ბატონო ჯანსუღ, მეხსიერება არ მღალატობს, არ დამინახიხართ მაშინ თქვენ უნივერსიტეტის კიბეებზე საპროტესტოდ ჩამომჯდარნი...

ბატონებო და ქალბატონებო, რა მოხდა, რომ ზოგიერთი თქვენთაგანი დეპუტატად არ აგირჩიეს, „მე მთელი საქართველო მიცნობს და ამირჩევენო", რომ გაიძახოდნენ ზოგიერთნი. ეს ხომ ხალხის ნება იყო, ზვიად გამსახურდიამ ხომ არ დაგჩაგრათ? არჩევნები ხომ დემოკრატიულად ჩატარდა, პატივი ეცით ხალხის ნებას. რა მოხდა, რომ ვერ დაიკავეთ მაღალი პოსტები? ნუთუ სავარძლებისათვის უნდა გაწიროთ ახალგაზრდობა? ბარიკადების სხვადასხვა მხარეს ნუ დააყენებთ ღვიძლ ძმებს.

ბატონებო და ქალბატონებო, ეს რა შეძახილი გაისმა უნივერსიტეტის კედლებთან. თქვენი თანამებრძოლი მოითხოვდა: „გადადგეს ზვიად გამსახურდია და ეროვნულ გმირად გავხდით!.. გადადგეს და პროფესორად გავხდით!" მე გეკითხებით, თუ მას დიდი ეროვნული საქმეები არ გაუკეთებია, რაზეც ასე გაჰყვირით ბარიკადებზე, მაშინ როგორ გახდით ეროვნულ გმირად ზვიად გამსახურდიას. ნუთუ ვერ ხედავთ თქვენს „ლოზუნგში" ალოგიკურობას. მინდა შევახსენოთ, ორგზის და მრავალგზის გმირობა შეიძლება მხოლოდ საბჭოთა კავშირის, ეროვნული გმირი ერთხელ ხდება ადამიანი და ზვიად გამსახურდია დიდი ხანია ეროვნული გმირია. ზვიად გამსახურდიას არ სჭირდება თქვენგან პროფესორობის მინიჭება, რადგან თავისი ნიჭით, თავისი ცოდნით, თავისი განათლებით, თავისი კულტურით, მოდით, სიმართლეს თვალებში ჩავხედოთ, ბევრ ჩვენ პროფესორზე მაღლა დგას. პროფესორებო, მოდით მივხედოთ ახალგაზრდობას, ნუ ავურევთ გზა-კვალს, ნუ დავუკარგავთ მათ ყველაფრისა და ყველასადმი რწმენას, ჩვენ დღეს პროფესიონალების დიდი დეფიციტი გვაქვს, მაშ, მოდით, შევიდეთ აუდიტორიებში და ყველამ ჩვენი საქმე ვაკეთოთ.

ბატონებო და ქალბატონებო, ტელე-რადიოდეპარტამენტის პრივილეგირებულო ინტელიგენციავ, მე თქვენ გეკითხებით, უნივერსიტეტის, არაპრივილეგირებული ინტელიგენციის წარმომადგენელი, ერთხელ მაინც ამოგეღიათ ხმა თქვენი კოლეგის ნაზი შამანაურის ადამიანური უფლებების დასაცავად? სად იყავით მაშინ, ჟურნალისტებო, როცა „უსამართლობასთან, უკანონობასთან მებრძოლი ახალგაზრდა ნიჭიერი ქალი ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში მოათავსეს? როცა მეცეური ცემა-ტყეპით ამოხადეს სული და მერე პრესის ფურცლებით ქვეყანას ამცნეს სასწრაფო ოპერაცია სჭირდებოდა მას, ქირურგებმა ყველაფერი კარგად გააკეთეს, მაგრამ პერიტონიტი დაემართა და ექიმებმა ვეღარ უშველესო. გაიფიცეთ თქვენ მაშინ? ჩამოსხედით თქვენი დეპარტამენტის კიბეებზე?

მახსოვს, წლების მანძილზე თქვენ მაშინ ვიწრო წრეში, სუფრასთან, ხითხითებდით კომიტეტის უნიჭო, უცოდინარ, გაუნათლებელ თავმჯდომარეებზე. მე ვერ გავიმეორებ იმ თქვენს მიერ წარმოთქმულ ეპითეტებს, არ ვიკადრებ წარმოთქვა ის სიტყვები, რითაც ამკობდით გარდაფხაძეს, ფოფხაძეს, სანებლიძეს. ათასნაირ ანეგდოტებს ჰყვებოდით თითოეულ მათგანზე. რატომ არ მოაწყვეთ მაშინ საპროტესტო აქციები ლოზუნგით „მაღალი პროფესიონალი ხელმძღვანელი ტელევიზიას!"

დემოკრატიის დროშის მაფრიალებელნო, რატომ სდუმდით 70-იან წლებში, როცა საქართველოს საპატიმროები აივსო დამნაშავე თუ უდანაშაულო ადამიანებით, როცა ათასობით ქართველი გაუყენეს ციმბირის გზას, საიდანაც ბევრი მათგანი ინვალიდებად ქცეული დაუბრუნდნენ გაუბედურებულ ოჯახებს. მაშინ სხვა დრო იყოო, მიუგებენ თქვენი თანამოაზრენი, ნუთუ ის სხვა დრო არ იყო მაშინ მერაბ კოსტავასათვის, ზვიად გამსახურდიასა და მათსავით მამულიშვილთა თავდადებულებისათვის? თუ სხვა დრო იყო, მაშინ, რატომ სურთ მავანთა და მავანთ მედროვე პარტიული ლიდერების აღზევება?

ტელე-რადიო ჟურნალისტებო, იქნებ მოგეწყოთ საპროტესტო აქცია ბეთანიის ტყის გადასარჩენად, ასე უწყალოდ, გულქვავ რომ ჩეხავენ ანტიქრისტეები.

თქვენს დეპარტამენტში 4000 ადამიანი მოღვაწეობს. ჰკითხეთ მათ მხარს უჭერენ თქვენს აქციას? ჰკითხეთ მათ, სურთ თავიანთ არჩეული პრეზიდენტის დამხობა? მოაწყვეთ ტელემაყურებლების გამოკითხვა, მოგვწონს ბატონი ვალერი კვარაცხელიას გადაცემები ან ბატონ მერაბ ბერაძის უბოლო ხუმრობები ან მოგვწონდა ჩვენ მისი დიქტორობა? დემოკრატობაზე თავს რომ სდებთ, მაშინ მოაწყვეთ ასეთი გამოკითხვა. გთხოვთ, მომავალში გაითვალისწინოთ თქვენი მაყურებლის სურვილი და ნუ გააგრძელებთ გადაცემას „პოსტ სკრიპტუმს", წამოიწყეთ გადაცემა „პოსტ ფაქტუმი", იქ კარგად გააანალიზეთ ჩვენში თქვენი წყალობით მომხდარი ფაქტები და გააკეთეთ ერის სასიკეთოდ დასკვნები.

ბატონებო და ქალბატონებო, მე, არაპრივილეგირებული ინტელიგენციის წარმომადგენელი, გაფრთხილებთ მოახლოებულ საშიშროებაზე — ეკოლოგიურ გენოციდზე, რასაც მოვიმკით გადაჩეხილი ხეების საფასურად. მოდით, დავდგეთ ერთმანეთის გვერდზე, მოვაწყოთ „აქციები" დილით, მზისით, ურცხვად, დაუნდობლად როგორ გადაგვიჩეხეს ასწლიანი ხე, როგორ გაგვიღარიბეს მწვანე სამოსით ჩვენი თბილისი. იქნებ რამდენიმე თვეში ერთხელ მაინც გამოვაცხადოთ ერთი დღე თბილისის გასამწვანებლად, დავიწყოთ წყენანი, ნუთუ არ იცით, რომ თბილისი ეკოლოგიურად საშიშ 100 ქალაქის სიაშია? ნუთუ სამშობლოსადმი სიყვარული ჩვენი ბინების კართან მთავრდება? სადარბაზოები, ეზო, ქუჩა ჩვენი არ არის? ვაი, რომ ვრცხვებით უცხოელებთან ჩაბინძურებული ქალაქით.

იქნებ პრეზიდენტის საწინააღმდეგოდ მოწყობილ აქციებზე დახარჯული ენერგია მოგვეხმარებინა ჩვენი ქალაქისათვის ანდა მიწისძვრისაგან ჭირდაქცეულ თანამემამულეთა დახმარებისათვის.

ბატონებო და ქალბატონებო, დემოკრატიის დროშით ნუ დაამკვიდრებთ ანტიდემოკრატიას. პატივი ეცით უმრავლესობის ნებას. განა დემოკრატიის შელახვა არ არის ხალხის ნებით არჩეული პრეზიდენტის გადადგომის მოთხოვნა?

პრივილეგირებულო ქართველო ინტელიგენციავ, მე არ ვდგები ბარიკადებთან, არ ვაცხადებ შიმშილობას, არ ვიარაღდები. არ ვაპროტესტებ, რომ თქვენ საუკეთესო მანქანებით დასრიალებთ, საუკეთესო აგარაკებზე ნებივრობთ, დაუბრკოლებლივ რომ ტკბებით ევროპისა თუ ამერიკის ქვეყნებით, რომ გაცვიათ ულტრამოდურად, თქვენ შვილებს ჩიტის რძეც არ აკლიათ, პირიქით, მე სიამაყით ვივსები, როცა ვიგებ, რომ იქ უცხოეთში წარმატებით აზიარებთ ხალხს ქართულ კულტურას, ამცნობთ, რომ არსებობს ძველი ცივილიზაციის ქვეყანა. გთხოვთ, გემუდარებით, ნუ დამიკარგავთ თქვენდამი რწმენას, პატივისცემის გრძნობას.

უჭირს საქართველოს, უჭირს ქართველ კაცს მიწისძვრით დანგრეულ ნასახლართან მდგარს, უჭირს პრეზიდენტს, რომელსაც თქვენსავით და, ეგებ უკეთ, შეეძლო შემოევლო მთელი მსოფლიო, შეეძლო თქვენზე უკეთ ეცხოვრა. ნუთუ იმას მტკიცება უნდა, რომ საპატიმროს სასახლეში ცხოვრება სჯობია? ბრძოლის ეს გზა მას რომ არ აერჩია, გვეყოლებოდა მსოფლიო სახელის კიდევ ერთი ქართველი მეცნიერი. მოდით, დამეთანხმეთ ამაში.

და ბოლოს, მე, ქართული უნივერსიტეტის წარმომადგენელს, უძველესი კულტურის ქვეყნის შვილს, მეამაყება, რომ ჩვენი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდიაა, მეამაყება, როცა უცხოელები მას ხვდებიან, იგი ღირსეულად წარმოაჩენს ჩემს ქვეყანას და ისინი, მასთან შეხვედრილი, რწმუნდებიან, რომ საქართველო მართლაც უძველესი კულტურის ქვეყანაა.

ნათელა მოსულიშვილი-ციციაძე,
თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი.

საზღვარგარეთ

ცნობები სომხეთიდან

[illegible] ...ლიზაციას იწვევს ...ებაში და უარყო...ებს რესპუბლიკის [illegible] ...სტრის მოვალეო...ლად დაინიშნა 33 ...აგრადიანი, რომე...ეკონომიკის სახელ...ბის თავმჯდომარედ [illegible]

...ვილნიუსიდან [illegible]

„ღრმად პატივცემულო თავმჯდომარევ! ლიტვაში დიდი სიხარულით შევიტყვეთ გამართული რეფერენდუმის შედეგები და სომხეთის დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოცხადების ამბავი. გილოცავთ სომეხ ხალხს და პირადად თქვენ ამ ღირსშესანიშნავ მოვლენას და, ვიმედოვნებ, რომ იგი უფრო დააახლოებს ჩვენი ქვეყნების ადამიანებს".

სომხეთი გაეროს კარს უკაკუნებს

სომხეთის რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას მიმართა განცხადებით, რომელშიც ნათქვამია, რომ სომხეთის რესპუბლიკის ხალხმა, რომელმაც თავისი ერ- [illegible]

ბალტიისპირეთის პრესის მიმოხილვა

[illegible] პრობლემებისადმი, რომლებიც ახლახან გახდნენ ერთა მსოფლიო გაერთიანების სრულუფლებიანი წევრები.

„ლატები ლატვიაში შეიძლებოდა მიმოქცევაში გამოჩენილიყო მომავალი წლის მეორე ნახევარში", — ლატვიის რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ივარის გოდმანისის პრესკონფერენციაზე ნათქვამი ეს სიტყვები მოჰყავს გაზეთ „დივნას". ლატვიის მთავრობის მეთაურმა გამორიცხა იმის შესაძლებლობა, რომ ბალტიისპირეთის სამ რესპუბლიკას შეუძლია შეთანხმდნენ საერთო ფულის გამოყენებაზე. მისი აზრით, საჭიროა შეისწავლონ ბენილუქსის ქვეყნების გამოცდილება, რომლებიც საერთო ეკონომიკას სხვადასხვა ვალუტით უძღვებიან.

მოქალაქეობის პრობლემას ეძღვნება გაზეთ „სმ-სეგოდნიაში" გამოქვეყნებული ინტერვიუ გავლენიან დეპუტატთან, პარლამენტის კომისიის თავმჯდომარესთან ანდრია პანტელეევთან, რომელმაც, კერძოდ, თქვა: „ლატვიელები არ არიან იმის წინააღმდეგი, რომ რუ- [illegible] ისეთ სეიმს, რომელიც, ახლა უკვე კონსტიტუციური გზით, მიიღებს, მაგალითად, რუსეთის წიაღში დაბრუნების გადაწყვეტილებას. ლატვიას უნდა ჰქონდეს რაღაც გარანტიები, რომ ამგვარი რამ არ მოხდება, ამიტომაც არის დათქმული პირობები, ბინადრობის ცენზი და ენის ცოდნა. თუ პრეტენდენტები ამ მოთხოვნას აკმაყოფილებენ, მაშასადამე მათ გადაწყვიტეს თავიანთი ცხოვრება დაუკავშირონ ამ სახელმწიფოს".

...ლიტვის ქალაქ კაუნასის რკინიგზის ვაგზალზე მებაჟეებს მოეჩვენათ, რომ ერთ-ერთი ახალგაზრდა უცნაურად იქცეოდა. მატარებელში ჩაჯდომის წინ ბარგი შეუმოწმეს. ეჭვი გამართლდა. ჩანთაში უპოვეს 7,9 კილოგრამი ხაშხაშის ნარკოტიკი, წერს „ლეტუვოს აიდასი". იგივე გაზეთი იუწყება, რომ ლიტვის მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება გაიწვიოს ახალწვეულნი ნამდვილ და ალტერნატიულ სამსახურში ქვეყნის დასაცავად. გასაწვევი არიან 1972 წელს დაბადებული და უფროსი ასაკის ჭაბუკები. სულ მობილიზებული იქნება 3 ათასი, ხოლო შრომით სამსახურში — 4 ათასი ჭაბუკი. ლიტვის აღდგენილი რესპუბლიკის პირველ ახალწვეულთა სამსახურის გასავლელად მზადდება ბაზები და კადრები. იქ უკვე რეგისტრაციაში გატარდა საბჭოთა არმიის ასამდე ყოფილი ოფიცერი, რომელთაგან ათი პოლკოვნიკია. ორმოცი ოფიცერი გადის სწავლებას ლიტველ ოფიცერთა კურსებზე.

განვლილი ზაფხული არ ყოფილა მშვიდი ლიტვაში. მით უფრო საინტერესოა გაზეთ „რესპუბლიკის" მიერ მოყვანილი მისი ყველაზე პოპულარული ჯანმრთელობის კერის ფალანგის საზაფხულო საკურორტო სეზონის შედეგები. რვა თვის მანძილზე აქ დაისვენა 300 ათასმა კაცმა. ამავე დროს მათ შეეძლოთ ესარგებლათ 29 ათასი ადგილით სანატორიუმებში, დასასვენებელ სახლებსა და პანსიონატებში. დღე-ღამეში პირად სექტორში ადგილი ღირდა 6-12 მანეთი, თორმეტი დღე დასასვენებელ სახლში — 220 მანეთი, 24-დღიანი საგზური სანატორიუმებში — 750-850 მანეთი. თუ მკვეთრად არ მოიმატა ფასებმა, ეს მონაცემები ფალანგის თაყვანისმცემლებს შვებულებათა მომავალი სეზონის წინა ხანებში ორიენტირების საშუალებას მისცემს.

მიმოხილვა მოამზადა **გენადი დემეტრაშვილმა,** საქინფორმის საკ. კორ.

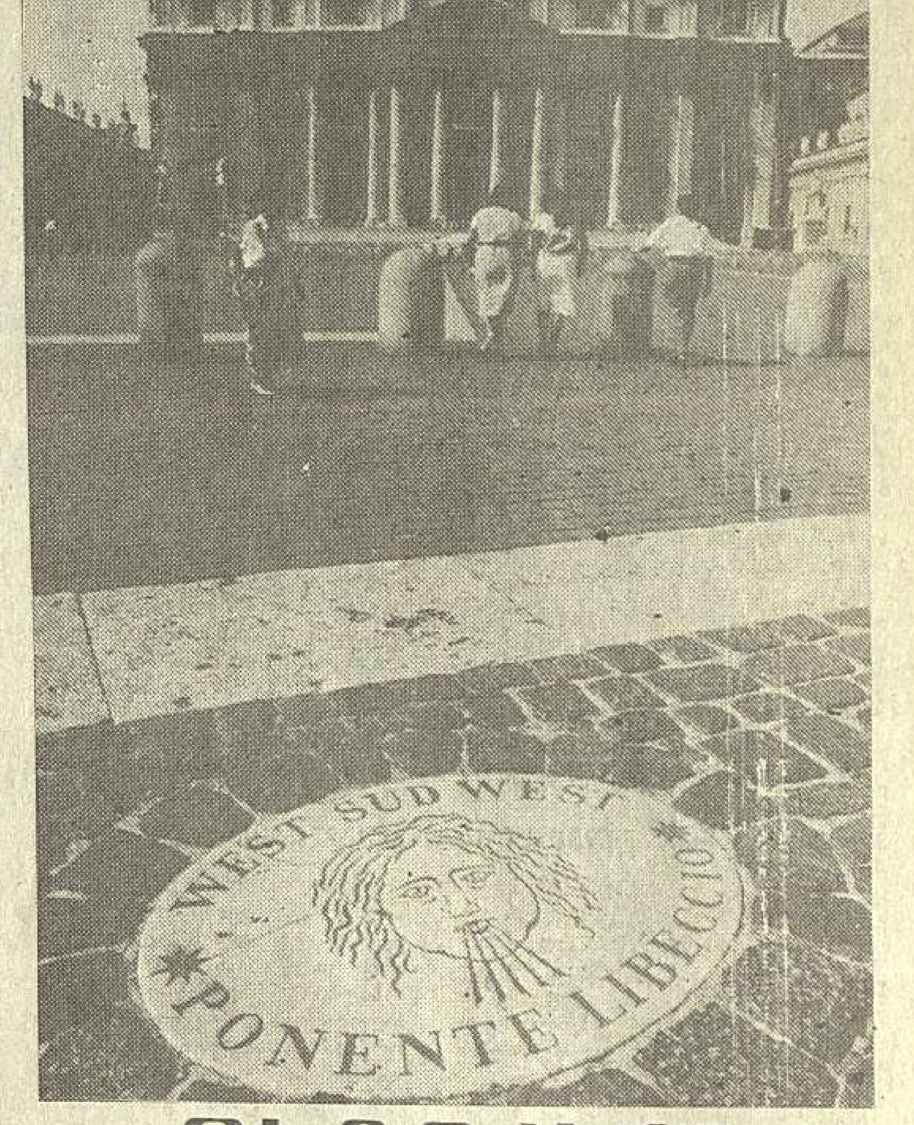

ვატიკანი

წმინდა პეტრეს ტაძარი კათოლიკური რელიგიის მთავარი ეკლესიაა. იგი შესანიშნავი არქიტექტურული ქმნილებაა. ეკლესიაში 44 საკურთხეველი, 748 სვეტი და 891 ქანდაკებაა. მის ქვედა სართულზე დაკრძალულები არიან კათოლიკური ეკლესიის ხელმძღვანელები.

სურათზე: წმინდა პეტრეს ტაძარი რომში და მის წინ მდებარე მოედანი.

ინვესტიციური ბანკი

ბალტიისპირეთის რესპუბლიკების მთავრობის ხელმძღვანელები საერთაშორისო ფინანსური ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან შეხვედრის დროს შეთანხმდნენ, რომ შექმნან ბალტიის ინვესტიციური ბანკი. ამ შეხვედრაზე საუბარი იყო სამი რესპუბლიკის საერთაშორისო სავალუტო ფონდში და მსოფლიო ბანკში შესვლის თაობაზე.

კომუნისტებზე შარში

პოლონეთში მეთერთმეტე დღეა გრძელდება 23 რკინიგზელი მემანქანის შიმშილობა, რომლებიც მოძრაობის უსაფრთხოებისთვის იბრძვიან. მოშიმშილენი მკაცრ სიტყვებს არ იშურებენ რკინიგზის ხელმძღვანელთა მიმართ.

— მართალია ისინი იკვეხნიან, რომ „სოლიდარობის" აქტივისტები იყვნენ, მაგრამ მუშებთან დამოკიდებულებაში კომუნისტ მდივნებზე უარესნი არიან, — განაცხადა ერთ-ერთმა მათგანმა, რომელიც თავად „სოლიდარობის" თერთმეტწლიანი სტაჟის მქონე წევრია.

ხან ისე, ხან ასე

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა საბჭოთა კავშირს წინადადებების „წვიმა დააყარა" სასოფლო-სამეურნეო სესხებთან დაკავშირებით. საექსპორტო ფირმებმა კი უკვე დაიწყეს მარცვლეულის შესყიდვა სსრკ-ში შემოსაზიდად.

ამერიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, მიუხედავად კანონმდებლობის აზრთა სხვაობისა, მაინც გადაწყვიტა დახმარება აღმოუჩინოს საბჭოთა კავშირს კრედიტების სახით.

რაც შეეხება იმ ცნობას, რომ ამერიკა, იაპონია და დასავლეთ ევროპა არსებითად დათანხმდნენ მორატორიუმი შემოიღონ საბჭოთა საგარეო ვალის ნაწილზე, იაპონიის ფინანსთა მინისტრმა რიუტარო ხასიმოტომ კატეგორიულად უარყო ეს. მან უარყო ის განცხადებაც, თითქოს რომ „შვიდეულის" ქვეყნები შეთანხმდნენ დაეყოთ საბჭოთა კავშირი „საშველ ზონებად".

მართალია, თქვა ხასიმოტომ, იაპონიის მისია მუშაობს შორეულ აღმოსავლეთში დახმარების ფორმებისა და ოდენობის დასადგენად, მაგრამ ეს არ ადასტურებს მტკიცებას, თითქოს ჩვენ კურირებას გავუწევთ ურალიდან აღმოსავლეთით მთელ გიგანტურ რაიონს.

იცხაკ შამირს წითელი ღვინო უყვარს და...

ისრაელის პრემიერ-მინისტრმა იცხაკ შამირმა, რომელიც ყოველთვის თავდაჭერილობით გამოირჩეოდა, თავისი თანამემამულენი გააოცა: გულითადად აღიარა, რომ უყვარს წითელი ღვინო და არც ლამაზი ქალების „შეთვალიერებაზე" ამბობს უარს.

იცხაკ შამირმა უკვე გადააბიჯა შვიდ ათეულ წელს. არ უყვარს ხმამაღალი ლაპარაკი და თვლის, რომ ხმის აწევა პოლიტიკური მოღვაწის სისუსტის ნიშანია.

მისმა თანაშემწემ თქვა, რომ სინამდვილეში იცხაკ შამირი ძალზე ემოციური ადამიანია, მაგრამ შეუძლია თავისი გრძნობების დამალვა. ამბობენ, მას მაშინაც კი არ დაუკარგავს სიდინჯე, როდესაც საკუთარი ოჯახის დაღუპვის ამბავი გაიგო მეორე მსოფლიო ომის დროს პოლონეთში.

ვითარება დუბოსარში

ვითარება დუბოსარში კვლავ ფეთქებადია.

ქალაქის საბჭოში საკდესის კორესპონდენტს უთხრეს, რომ ქალაქში ცხოვრება პარალიზებულია, არ მუშაობს არც ერთი დაწესებულება. რესპუბლიკის პარლამენტის დეპუტატის დიუკარევის თქმით, პოლიციის დაშინებული ჰყავს ქალაქის მოსახლეობა და რომ გამორიცხული არ არის საპასუხო მოქმედებაც მოსახლეობის მხრიდან.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსის კორტელიანუს თქმით კი, პოლიცია ყველა ღონეს ხმარობს არ დაუშვას დნესტრისპირეთის სხვა რაიონებიდან დუბოსარში ხალხის ჩამოსვლა. მან ბრალი დასდო დეპუტატ დიუკარევს წამქეზებლობაში.

საკავშირო ხელმძღვანელობის ბრძანების თანახმად, მოლდოვეთში განლაგებული საბჭოთა არმიის ნაწილები ნეიტრალიტეტს იცავენ.

ვინც გერმანელს არ ჰგავდა

ყოფილი გდრ-ის ქალაქი ჰოისვერდი მძაფრი ბრძოლების სარბიელი გახდა.

აქ ამ დღეებში, პრესის თქმით, „ნამდვილი სამოქალაქო ომი" მიმდინარეობდა. საქმე ის არის, რომ ამ ქალაქში მუშაობდნენ ნაკლებგანვითარებული ქვეყნებიდან ჩამოსული მუშები: ვიეტნამელები და მოზამბიკელები. მემარჯვენე-რადიკალ ახალგაზრდებს არ მოსწონთ ეს, და ვინც კი ოდნავ არ წააგავდა გერმანელს, დარბევა დაუწყეს; არც მათ საშველად მისულ დემოკრატებს და პოლიციელებს დაადგათ უკეთესი დღე.

ყოველი მესამე „ბუნდესბიურგერი" გაგებით ხვდება ნეონაცისტთა მოქმედებებს, ნათქვამია გაზეთ „ტაგენცაიტუნგში"...

ზოგიერთი კორესპონდენტი შეშფოთებული აღნიშნავს, რომ ჰოისვერდის საერთო საცხოვრებლები უკვე დატოვეს უკანასკნელმა ვიეტნამელმა და მოზამბიკელმა. არც იმის გარანტიაა, რომ ასეთი რამ გაერთიანებული გერმანიის სხვა ქალაქებშიც არ გამეორდება.

ექსპერტთა გაფრთხილება

თუ არ იქნება ახალი დიდი ინვესტიციები საბჭოთა მრეწველობაში, 1995 წელს სსრ კავშირში უმუშევართა რიცხვი 40 მილიონს გადააჭარბებს, რაც გარდაუვალად გახდება ქვეყანაში სოციალური მერყეობის გაძლიერების მძლავრი ფაქტორი. ასეთი საგანგაშო პროგნოზი გააკეთა დასავლეთის ორმა ავტორიტეტულმა კვლევითმა ცენტრმა, რომელთა შეფასებებს ყურად იღებენ საერთაშორისო საქმიან წრეებში, იუწყება იაპონიის წამყვანი ეკონომიკური გაზეთი „ნიჰონ კეიძაი".

ლონდონის უდიდეს საინვესტიციო „კრედიტ სიუის — ფერსტ ბოსტონს", რომელსაც მტკიცე რეპუტაცია აქვს, მაგალითად, აშკარად შემცირებულად მიაჩნია სსრ კავშირში გამოქვეყნებული მონაცემები, რომელთა თანახმად ქვეყანაში დაახლოებით 3 მილიონი უმუშევარია. მისი შეფასებით, საბჭოთა კავშირში შექმნილი სიტუაცია გაცილებით უფრო სერიოზულია, რადგან უმუშევართა არმიამ უკვე 8 მილიონს გადააჭარბა. ავტორიტეტული კვლევითი ცენტრი „მორგან სტენლი ინტერნეშნლი", რომლის ბაზა ლონდონშია, ვარაუდობს, რომ უკვე 1991 წელს უმუშევართა რიცხვი 16 მილიონს გადააჭარბებს.

ბალატონფიურედის კონფერენციაზე

უნგრეთში მიმდინარე წლის დამლევს უმუშევართა რიცხვი, პროგნოზების თანახმად, მიაღწევს 350 ათასს, პოლონეთში ამ კატეგორიის მოსახლეობის რიცხვი უკვე 1,3 მილიონს შეადგენს. ეს სტატისტიკური მონაცემები მოიყვანეს ქალაქ ბალატონფიურედში მიმდინარე სამდღიან საერთაშორისო კონფერენციაზე. ფორუმზე განიხილავენ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში ეკონომიკურ ცვლილებათა პრობლემებს.

უნგრეთის შრომის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა ლაიოშ ხეტიმ გააანალიზა ყოფილ სოციალისტურ ქვეყნებში უმუშევრობის წარმოშობის მიზეზები და განაცხადა, რომ ისინი რამდენადმე სხვა ხასიათისაა, ვიდრე დასავლეთის ქვეყნებში. მისი აზრით, თუ დასავლეთში უმუშევრობა წარმოიშობა წარმოების სტრუქტურის სრულყოფის შედეგად, აღმოსავლეთ ევროპაში ადამიანები სამუშაო ადგილებს კარგავენ პროდუქციის გასაღების ბაზრების დაკარგვის, ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს დაშლისა და ეკონომიკური დაქვეითების გამო.

შერიგების იმედი აქვს

მოზამბიკის პრეზიდენტმა ჟოაკიმ ჩისანომ განაცხადა, რომ ოპტიმიზმით შეჰყურებს ქვეყანაში ეროვნული შერიგების შესახებ მოლაპარაკების მომავალ რაუნდს. გაზეთ „დომინგუში" გამოქვეყნებულ მოზამბიკელი ჟურნალისტებისათვის მიცემულ ინტერვიუში მან თქვა, რომ მთავრობის დელეგაცია მზად არის გაფრინდეს რომში, სადაც ოქტომბრის პირველ კვირაში გათვალისწინებულია მერვე შეხვედრა შეიარაღებული ოპოზიციის წარმომადგენლებთან.

პრეზიდენტის თქმით, იგი ოპტიმისტურად განაწყო უკანასკნელმა კონტაქტებმა. შესაძლოა, „მოზამბიკის ეროვნულ წინააღმდეგობაში" ბოლოს და ბოლოს, მიხვდნენ, რომ მოზამბიკშიც და მის ფარგლებს გარეთაც ყველა დაღალა დაუსრულებელმა საქმის გაჭიანურებამ, თქვა ჩისანომ.

მხარს უჭერენ ახალ წინადადებას

ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის წევრები მასში წარმოდგენილი ორივე პარტიისაგან მხარს უჭერენ პრეზიდენტ ჯორჯ ბუშის ახალ წინადადებებს ბირთვული განიარაღების შესახებ. ეს აღნიშნეს წარმომადგენელთა პალატის შეიარაღებული ძალების საქმეთა კომიტეტის წევრმა პატრიცია შროუდერმა (დემოკრატი, კოლორადოს შტატისაგან) და სენატის დაზვერვის სპეციალური კომიტეტის წევრმა ჯონ ჩეიფიმ (რესპუბლიკელი, როდაილენდის შტატისაგან). ისინი გამოვიდნენ სი-ენ-ენის ტელეკომპანიის ერთ-ერთი პროგრამით.

„მე მივესალმები პრეზიდენტის მოქმედებას, რომელმაც ძალზე მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა და შექმნა ახალი შესაძლებლობანი, — განაცხადა შროუდერმა. — ჩვენ სწრაფად უნდა ვისარგებლოთ ამ შესაძლებლობებით.

გარკვეული წარმატება

10-17 სექტემბერს იტალიის ქალაქ პორდენონაში გაიმართა საერთაშორისო გამოფენა-ბაზრობა, რომელიც ეწყობა წელიწადში რამდენიმეჯერ და თავისი მასშტაბით მეორეა მილანის შემდეგ. საქართველო ოფიციალურად იყო მიწვეული ამ გამოფენაზე, სადაც ს/გ „სოლანის", „საქელექტრომანქანის", ირკუტსკის დირექტორთა ასოციაციის თბილისის ფილიალის, ქუთაისის აბრეშუმის ფაბრიკისა და ასოციაცია „არგოს" წარმომადგენლებმა წარადგინეს თავიანთი პროდუქცია. დელეგაციაში, აგრეთვე შედიოდნენ საქართველოს საგარეო ეკონომიკური ბანკისა და საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები — საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობის მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე გ. ფაღავა, ამავე სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილე გ. ქუთათელაძე და უფროსი რეფერენტი ე. ნაკაშიძე.

დელეგაციის წევრებს გულთბილი შეხვედრა მოუწყვეს პორდენონას პროვინციის პრეზიდენტმა ბ-ნმა დარიო ფალვაზორიმ და ქ. პორდენონას მერმა. მათ აღნიშნეს, რომ სურთ საქართველოსთან თანამშრომლობა და თანაუგრძნობენ ქართველი ხალხის ეროვნულ მოძრაობას.

საქართველოს დელეგაცია მიიღო პორდენონას პროვინციის სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტმა ბ-ნმა ბრუნო ჯიუსტიმ. მან გამოხატა თავისი სურვილი საქართველოსთან საქმიანი ურთიერთობების დამყარების თაობაზე და აღნიშნა, რომ პალატის თითოეული წევრი ორგანიზაცია თანახმაა გამონახოს თანამშრომლობის ურთიერთსასარგებლო ფორმები და საქართველოს საწარმოებთან ერთად შექმნან საქმიანი პროექტები. მხარეები შეთანხმდნენ, რომ კონკრეტულ საკითხებზე მოლაპარაკებები დაიწყება ბ-ნ ჯიუსტისა და მისი თანმხლები პირების საქართველოში ვიზიტის დროს.

საქართველოს დელეგაცია აგრეთვე შეხვდა აბრეშუმის ქსოვილების ერთ-ერთი მწარმოებელი ფირმის წარმომადგენელს ბ-ნ ანტონიო კროვატოს. მას გადასცეს საქართველოში დამზადებული ქსოვილების ნიმუშები. ბ-ნმა კროვატომ მოიწონა ჩვენი ნედლეული და ამავე დროს ისიც აღნიშნა, რომ საჭიროა საქართველოში აბრეშუმის ქსოვილების გამოსაწვავი დანადგარების შემოტანა. ფირმა მზად არის შემოიტანოს აღნიშნული დანადგარები და წარმოებული ქსოვილი გაიტანოს მსოფლიო ბაზარზე.

საინტერესო შეხვედრა შედგა ფირმა „საფოპ"-ის წარმომადგენელ ბ-ნ ფრანკო სპირონელისთან. ეს ფირმა აწარმოებს სხვადასხვა სახის ჩარხებს, რომლებიც გამოიყენება ლითონის დასამუშავებლად, ქაღალდის წარმოებაში, ენერგეტიკასა და მძიმე ინდუსტრიაში. მისი პროდუქცია დიდი პოპულარობით სარგებლობს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში, მათ შორის აშშ-ში, გერმანიაში, იაპონიაში, შვეციაში, ნორვეგიასა და სხვა. ბ-ნმა სპირონელიმ გამოთქვა საქართველოსთან თანამშრომლობის სურვილი და ჩვენი დელეგაციის წევრებს გადასცა ფირმის სარეკლამო მასალები.

იტალიის ერთ-ერთი მსხვილი ბანკის „ბანკო პოპოლარე ვენეტო ტრუპო ამბროზიანი"-ს დირექტორთან ბ-ნ ჯიანო მარიო მაგრინისთან საუბრისას გამოითქვა აზრი ახალგაზრდა ქართველი სპეციალისტების სტაჟირებასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, ბ-ნი ჯიანო მარიო მაგრინი მზად არის დააფინანსოს საქართველოსათვის საჭირო კონკრეტული პროექტები.

ფირმა „ალბატროს"-ის წარმომადგენლებთან შეხვედრისას შედგა საუბარი იმის თაობაზე, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე გაიაროს ტვირთმა ევროპიდან აზიაში და უკან, რისთვისაც საქართველო მიიღებს ვალუტას. ამ ფირმის წარმომადგენელმა ბ-ნმა ორუ ფრანტომ განაცხადა, რომ ეს წინადადება დიდ ყურადღებას იმსახურებს, მაგრამ რეალური გახდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ირანსა და ერაყს მოეხსნება ეკონომიკური სანქციები. დღეისათვის კი ყველაზე ხელსაყრელია ტვირთზიდვის ერთობლივი საწარმოს შექმნა.

რაც შეეხება ჩვენს ექსპოზიციას, რომელიც ამ გამოფენაზე იყო წარმოდგენილი, გარკვეული წარმატება ხვდა წილად: სტენდიდან გაიყიდა ს/გ „სოლანის" პროდუქციის გარკვეული ნაწილი.

საგარეო საქმეთა სამინისტროს პრესსამსახური.

მთავარი პრობლემა — სადამ ჰუსეინი

ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაცია სერიოზულად განიხილავს ერაყთან ახალი სამხედრო ოპერაციის დაწყებას — იუწყება გაზეთი „ვაშინგტონ პოსტი".

ამის საფუძველს ამერიკის მხარეს აძლევს ის წინააღმდეგობა, რომელსაც ბაღდადი უწევს. საქმე ეხება იმ ობიექტების ინსპექციას, სადაც ერაყს ატომური იარაღი უნდა ჰქონდეს გადამალული. ამ წინააღმდეგობამ გაზეთის თქმით „მჭიდროდ მიაახლოვა პრეზიდენტი ბუში და მისი თანაშემწენი სამხედრო აქციებთან სადამ ჰუსეინის წინააღმდეგ".

ადმინისტრაციის ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა თქვა, რომ კონფლიქტის გადაჭრის გზების ძიების დროს მთავარი სადამ ჰუსეინია — იგი ძირითადი პრობლემაა.

გაეროს უშიშროების საბჭომ ერაყისგან მოითხოვა საერთაშორისო ინსპექტორების დაუყოვნებლივ გათავისუფლება, რომლებიც ბაღდადში დააკავეს მას შემდეგ, რაც მათ ხელთ იგდეს ერაყის კომისიის არქივის დოკუმენტები, სადაც, ინსპექტორების აზრით, დასტურდებოდა, რომ ერაყი განაგრძობს თავის ატომურ პროგრამაზე მუშაობას.

ჩვენი გაზეთი საკმაოდ ობიექტურად აშუქებს მიმდინარე მოვლენებს. ამ დაძაბულ სიტუაციაში სხვადასხვა პოლიტიკურ პარტიებს, ოპოზიციონერ დეპუტატებსა თუ სხვადასხვა პიროვნებებს ვაძლევთ აზრის გამოთქმის საშუალებას. ერთი სიტუვით, ვაქვეყნებთ იმას, რაც გაზეთმა უნდა გააკეთოს. ჩვენ ჩვენს კომენტარებს არ ვურთავთ ამა თუ იმ მოსაზრებას, ხელისუფლებისადმი წაუენებულ, ზოგჯერ აშკარად არასწორ ბრალდებებს, ან პირუკუ. ეს, რა თქმა უნდა, არ ნიშნავს იმას, რომ გაზეთში გამოქვეყნებულ ამა თუ იმ პოზიციას ვეთანხმებით. უბრალოდ, სადავო საკითხებზე ამ საქმეში კომპეტენტური ადამიანები იმსჯელებენ. იგივე ეხება ქვემოთ მოყვანილ მასალებს. ბევრი ბრალდება უსაფუძვლოა, მაგრამ ჩვენი მხრიდან მხოლოდ ერთს დავსძენთ — როცა ოფიციალურ პრესაზეა საუბარი, უპირველესად ჩვენი გაზეთი იგულისხმება. ჩვენი რედაქცია დაწოლასა და დიქტატს რომ არ განიცდის, ამაზე ამ მასალების გამოქვეყნებაც მეტყველებს. მოკლედ, ჩვენი გაზეთი, ჩვენი აზრით, არ იმსახურებს ასეთ მკაცრ შეფასებას და, აქედან გამომდინარე, ერთი ბრალდება მოხსნილია. დანარჩენებზე სხვებმა იმსჯელონ. იმსჯელონ, რადგან გაზეთში და პარლამენტში უნდა გადავიტანოთ ყველა საკამათო საკითხი. სხვანაირად, ხომ ხედავთ, იღუპება საქართველო...

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატების მიმართვა საქართველოს მოსახლეობისადმი

თანამემამულენო! დებო და ძმებო!

ვალდებულად ვთვლით თავს, მოგმართოთ იმ დეზინფორმაციის გამო, რომელსაც ამ დღეებში თქვენ გაწვდით ტელევიზია, რა- [illegible]

[illegible] პრეზიდენტი გამოვიდა. 22 სექტემბერს, გამთენიისას კი ცალსახად გახდა ცნობილი, ვინ ვის ესხმის თავს და ვინ ღვრის ძმათა შორის სისხლს.

21 სექტემბერს, დღის 5 საათზე, [illegible]

[illegible] მდგომ ჩამოვიდა ქალაქში, რაც პრეზიდენტი თბილისში იწვევს საქართველოს მოსახლეობას და ხმამაღლა აცხადებს, ჩაიქოლოს და განადგურდეს ოპოზიცია.

გულდასაწყვეტია, რომ ხელი- [illegible]

[illegible] თვითონ არ გაათავისუფლებს რუსთაველის პროსპექტს კარვებისა და ავტობუსებისაგან, მაშინ მას არა აქვს მორალური უფლება ეს მოსთხოვოს ოპოზიციას. ჩვენი წინადადება არაფრით უარყოფილი [illegible]

[illegible] უფლებას ვინმე დასხმოდეს, ხელისუფლების მხრივ კი საპირისპირო მოქმედებას არაერთგზის ჰქონდა ადგილი.

2 სექტემბერს მიტინგი დარბეულ იქნა შინაგან საქმეთა განსა- [illegible]

ყოველგვარ სიმართლეს არის მოკლებული პრეზიდენტის არაერთი განცხადება იმის თაობაზე, რომ საკავშირო და რუსეთის სატელევიზიო გადაცემების მიღება საქართველოში არ ხდება ოპოზი- [illegible]

[illegible] შეხვდნენ ქუთაისელი დეპუტატის ინფორმაციას იმის თაობაზე, რომ ქუთაისში ვანდალურად დაარბიეს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მიტინგი. 27 სექტემბერს კი მიტინგზე, რომელიც ტელევიზიით [illegible]

[illegible] დრებაში, მრავალპარტიულობაში, კონსტრუქციულ ოპოზიციაში, ფილოსოფოსთა, ეკონომისტთა, იურისტთა, ფსიქოლოგთა, სოციოლოგთა, პოლიტოლოგთა, საერთოდ სათი აზრის მქონე ნებისმიერი პროფესიისა და განათლების ადა- [illegible]

[illegible]

სავალდ. მაშინ, როცა სწორედ ხელისუფლება და პრეზიდენტი უნდა იყოს მოსახლეობის უსაფრთხოებისა და კონსტიტუციური უფლებების დაცვის გარანტი. ჩვენი აზრით, ეს იყო მოწოდება მასობრივი არეულობისაკენ, რომლის ორგანიზატორად რესპუბლიკის [illegible] უკმაყოფილო ხელისუფლებით, რატომ გაისმის პრეზიდენტის გამოდგომის მოწოდებები, რატომ დგას სატელერადიო დეპარტამენტთან საქართველოს გვარდია, რომელიც, მათივე განცხადებით მხოლოდ იმის შე- [illegible] მოქმედების შეფასებისას საპირო ყველანი ვეყრდნობოდეთ სამართლიანობის პრინციპს, ავიყოთ მიუკერძოებელნი. უზენაესი საბჭოს სესიის 20 სექტემბრის სხდომაზე ჩვენს მიერ აღინიშნა, რომ ვიდრე ხელისუფლება პირველი [illegible] ნავენ, რომ მოსალოდნელია თავდასხმა პრეზიდენტსა და პარლამენტზე. ხალხის ერთ ნაწილს შეაძულეს ის გვარდიელები, რომლებიც შავნაბადაზე იყვნენ. ჩვენ დღემდე არ ვიცით ერთი ფაქტიც კი, რომ პრეზიდენტსა და ხელის- [illegible] ტელევიზიით და რადიოთი გადაიცემა მხოლოდ სამთავრობო მიტინგები და ინფორმაცია. გამოჩდნენ ხელისუფლებისათვის სასურველი პიროვნებები, ხმამაღლა კი გაიძახიან, ტელევიზია შეიარაღებულმა ბანდამ აიღოო. [illegible] უნდა ჩაიქოლოს და განადგურდეს, — მქუხარე ოვაციებით ხვდებიან მთავრობის სასახლესთან. 15 სექტემბერს, როცა დეპუტატთა რამდენიმე ჯგუფმა დატოვა სესია, დარჩენილი დეპუტატები ტაშით [illegible]

[illegible] მოკრატიული ინსტიტუტების შექმნას საქართველოში, ვებრძვით ავტორიტარიზმს, დიქტატურას, კერპთაყვანისმცემლობას.

ჩვენ ეჭვი არ გვეპარება იმაში, რომ ბელადის უნაყოფო ძებნის ტყვეობიდან გამოვა ყველა, ვინც ჯერ კიდევ ამ აზრზეა, და მთელი საქართველო, ქართველი და არაქართველი სიძლიერეს დაინახავს არა ბელადში, არა ძლიერ ხელში, არა დიქტატორში, არამედ სწორედ დემოკრატიაში, თავისუფალი აზროვნების ატმოსფეროს დამკვი- [illegible] და სიყვარულით, მტრების ძიების გარეშე, საქართველოს დანაწევრებისა და ხალხის გათიშვის გარეშე.

მხოლოდ სიყვარული და მეგობრობა გადაარჩენს საქართველოს.

სიყვარულმა უნდა აგვამაღლოს შურსა და მტრობაზე, გაგვაერთიანოს საქართველოსათვის — ერთიანი, პარლამენტური, დემოკრატიული და თავისუფალი საქართველოსათვის.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატები:

ნ. ნათაძე, ე. შენგელაია, ა. იმნაძე, თ. პაატაშვილი, გ. ჩორგოლაშვილი, გ. კობერიძე, მ. ურიდია, მ. ქვანჭილაშვილი, თ. დიხამინჯია, ი. მელაშვილი, რ. ლონლაძე, ვ. ადამია, ა. მაჩავარიანი, დ. კუპრეიშვილი, ა. ხაჭანდლიძე, გ. ხავთასი, ს. ზვიადაძე, თ. ოზბაძე, გ. ურიათმყოფელი, ნ. ქვაჩაძე, ზ. კანდელაკი, მ. დვალიშვილი, ა. სიმინავა, ნ. ლეკიშვილი, პ. კოლუაშვილი, დ. ბერძენიშვილი, დ. არევაძე, რ. გოცირიძე, ა. ბობოხიძე, თ. დიასამიძე, გ. ჯაში, რ. კემულარია, ე. ყაველაშვილი, გ. ხუბელიანი, მ. ხუციშვილი, ჯ. საჯაია, ზ. ბიგოლაშვილი, გ. ლობჟანიძე, ნ. ჯავახიშვილი, თ. ზაზიაშვილი, თ. ნინიძე, ა. მარგიანი, რ. მემარნიშვილი, რ. ლორთქიფანიძე, ზ. დევნოზაშვილი, ვ. შარიქაძე, გ. ფაცაცია, ს. კავსაძე, გ. მარგიანი.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

28 სექტემბერი, 1991 წელი.

საქართველოს ინტელიგენციის ერთი ჯგუფის
განცხადება

როგორც ცნობილია, 2 სექტემბერს კინოს სახლთან ორგანიზებული მშვიდობიანი მიტინგის ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენებით დარბევას მოჰყვა საპროტესტო აქციების ძლიერი ტალღა ოპოზიციური პარტიების, სტუდენტებისა და საზოგადოების სხვადასხვა ფენების წარმომადგენელთა მხრიდან.

16 სექტემბერს ღამით აეროპორტში დააპატიმრეს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარე გიორგი ჭანტურია, კომიტ- [illegible]

[illegible] კვლავ დაუნდობლად დაარბია მთავრობის სასახლის წინ შეკრებილმა საამისოდ ინსპირირებულმა მრავალათასიანმა მასამ. დაშავდა და დასახიჩრდა რამდენიმე ათეული ადამიანი, თითქმის გაანადგურეს ყოფილი მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის შენობა.

[illegible] ალიზრდებიც, რომლებიც არც ერთ პოლიტიკურ პარტიას არ ეკუთვნიან.

ყოველივე ამის შედეგად ორად გახლეჩილი საზოგადოების ეგზალტაციამ, დაპირისპირებულ ნაწილთა შორის კონფრონტაციამ საფეთქებად ზღვარს მიაღწია. სა- [illegible]

[illegible] ადამიანთა მდგომარეობა არაადამიანური შეიქმნა.

ვუერთდებით რა უნივერსიტეტის სტუდენტთა მშვიდობიან ინიციატივას, საერთო მდგომარეობის დაუყოვნებლივ განმუხტვისათვის, აუცილებლად მიგვაჩნია:

1. როგორც რაიონებიდან ორგანიზებულად ჩამოყვანილი, შე- [illegible]

3. დაუყოვნებლივ განთავისუფლდნენ პოლიტპატიმრები.

4. ხელისუფლებამ უნდა მოგვცეს ოპოზიციური პოლიტიკური პარტიებისა და ორგანიზაციების, ოპოზიციური საპარლამენტო ფრაქციების წევრების, ოპოზიციურად განწყობილი ინტელიგენციისა და სტუდენტობის, ოპოზიციური [illegible]

[illegible] ელმწიფო უნივერსიტეტი და მეცნიერებათა აკადემია.

5. დაუყოვნებლივ განხორციელდეს ინფორმაციის მასობრივ საშუალებათა განთავისუფლება ხელისუფლების დიქტატისაგან, ძირფესვიანად შეიცვალოს ტელე- და რადიოსაშუალებების სტრუქტურები — მათი სრული დამოუკიდებლობისა და მოსახლეობისათვის ობიექტური ინფორმაციის მიწოდების მიზნით.

6. მოხდეს პარლამენტის უფლებათა გაფართოება და პარალელურად პრეზიდენტის უფლებათა შეზღუდვა, რათა ძალაუფ- [illegible]

[illegible]

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი და გამოყენებითი მექანიკის, მანქანათმშენებლობისა და მართვის პროცესების განყოფილება ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ 78 წლისა გარდაიცვალა თვალსაჩინო ქართველი მეცნიერი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, გ. წულუკიძის სახელობის სამთო მექანიკის ინსტიტუტის დირექციის მრჩეველი, მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ირაკლი ივანეს ძე ზურაბიშვილი

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი

მისამართი: 380096, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. № 14.
ტელეფონები: მთავარი, რედაქტორის მოადგილე 99-92-26;
წერილების რედაქცია 99-73-24.
იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო
კორპუსში, ხომარაულის ქ. № 29.
ინდექსი 64434

საქართველოს რესპუბლიკა